

VENDIM
Nr. 764, datë 12.12.2022

**PËR MIRATIMIN E MARRËVESHJES NDRYSHUESE NR. 1, TË
MARRËVESHJES, NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË DHE AGJENCISË AUSTRIAKE PËR ZHVILLIM, PËR
PROJEKTIN “MBËSHTETJA E BASHKIMIT EVROPIAN PËR MENAXHIMIN E
INTEGRUAR TË UJIT NË SHQIPËRI”, TË MIRATUAR ME VENDIMIN NR. 587,
DATË 4.9.2019, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 19 e 23, të ligjit nr. 43/2016, “Për marrëveshjet ndërkombëtare në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e Kryeministrit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e marrëveshjes ndryshuese nr. 1 të marrëveshjes, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Agjencisë Austriake për Zhvillim, për projektin “Mbështetja e Bashkimit Evropian për menaxhimin e integruar të ujit në Shqipëri”, të miratuar me vendimin nr. 587, datë 4.9.2019, të Këshillit të Ministrave, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Belinda Balluku

Ndryshimi nr. 1 i Marrëveshjes

ndërmjet

Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë

dhe

Agjencisë Austriake për Zhvillim

për Projektin

Mbështetja e Bashkimit Evropian për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri

Pasi Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë dhe Agjencia Austriake për Zhvillim përfunduan Marrëveshjen për Projektin "Mbështetja e Bashkimit Evropian për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri", më 14 nëntor 2018.

Pasi Marrëveshja e Delegacionit ndërmjet Bashkimit Evropian dhe Agjencisë Austriake për Zhvillim për zbatimin e Politikës IPA-2016 "Mbështetja e Bashkimit Evropian për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri" (Numri i protokollimit të BE: IPA/2017/393-187; Numri i protokollimit të ADA-s 6532-00/2017), nënshkruar më 21 dhjetor 2017, u ndryshua me Amendamentin nr.1 më 31 gusht 2021, në të cilën u zgjat në 60 muaj Periudha e kohëzgjatjes së Marrëveshjes (pra deri më 31 janar 2023) dhe në të cilën u bënë disa ndryshime në Përshkrimin e Projektit.

Palët pajtohen të ndryshojnë Marrëveshjen siç vijon:

Shtojca "Përshkrimi i Projektit "Mbështetja e Bashkimit Evropian për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri", përfshirë dokumentet bashkëngjitur zëvendësohet nga Shtojca e rishikuar "Përshkrimi i Projektit "Mbështetja e Bashkimit Evropian për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri – IPA 2016", përfshirë dokumentet bashkëngjitur" bashkëlidhur këtij Amendamenti.

Të drejtat dhe detyrimet e tjera në Marrëveshje mbeten të pandryshuara.

Ky ndryshim i Marrëveshjes hyn në fuqi me nënshkrimin nga të dyja palët pas përfundimit të procedurave të brendshme ligjore të miratimit për secilën palë.

Ky ndryshim i marrëveshjes është përpiluar në dy kopje origjinale për gjuhën angleze dhe gjuhën shqipe. Në rast mospërputhjeje ndërmjet versionit në gjuhën angleze dhe shqipe, versioni anglisht ka epërsi.

Palët miratojnë dhe nënshkruajnë këtë ndryshim të Marrëveshjes:

të kryer në Tiranë më26.10.2022

Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service

Për Këshillin e Ministrave të
Republikës së Shqipërisë

Për Agjencinë Austriake për Zhvillim

Belinda Balluku
Zëvendëskryeminstre

Simone Ungersböck

Shefi i Zyrës së Koordinimit
për Bashkëpunim Teknik,
Ambasada Austriake në Tiranë

SHTOJCA

Përshkrimi i Projektit i rishikuar "Mbështetja e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit në Shqipëri
– IPA 2016", përfshirë dokumentet përkatëse bashkëngjitur.

Përmbajtja

1. Përmbledhje
2. Historiku dhe rëndësia e Projektit
 - 2.1. Kuadri ligjor në fushën e menaxhimit të ujërave
 - 2.2. Menaxhimi i Baseneve Ujore
 - 2.3. Kapaciteti institucional në nivel baseni ujor
 - 2.4. Nxjerrja e ujit dhe përdorimi i ujit në nivel baseni (kuadri buxhetor)
 - 2.5. Harmonizimi dhe koordinimi në sektorin e ujit
3. Logjika e ndërhyrjes
 - 3.1. Objektivat kryesore të Projektit
 - 3.2. Objektiva specifike e Projektit
 - 3.3. Rezultatet e pritshme
 - 3.4. Aktivitetet kryesore
 - 3.4.1. Përmirësimi i kuadrit ligjor për menaxhimin e ujit (RP1)
 - 3.4.2. Përgatitja e planeve për menaxhimin e baseneve ujore (RP2)
 - 3.4.3. Zgjerimi i kapaciteteve institucionale në nivel baseni (RP 3)
 - 3.4.4. Përmirësimi i kuadrit buxhetor (RP4)
 - 3.4.5. Prokurimi i pajisjeve
4. Zbatimi
 - 4.1. Metodologjia dhe parimet themelore
 - 4.2. Grupi i synuar dhe përfituesit
 - 4.3. Kohëzgjatja e Projektit dhe afatet
 - 4.4. Raportet
5. Mënyra e zbatimit
 - 5.1. Struktura drejtuese
 - 5.1.1. Njësia e Zbatimit (NJZ)
 - 5.1.2. Zyra e Projektit
 - 5.2. Komiteti Drejtues (KD)
 - 5.3. Roli i vendit partner
6. Efekti financiar
7. Qëndrueshmëria
 - 7.1. Aspektet mjedisore
 - 7.2. Aspektet sociale
 - 7.3. Aspektet ekonomike
8. Risqet dhe zbutja e tyre

- 9. Matrica orientuese e kuadrit logjik
- 10. Plani i punës
- 11. Kuadri institucional
- 12. Monitorimi & Vlerësimi
- 12.1. Monitorimi, sistemet e informimit, treguesit
- 12.2. Vlerësimet
- 12.3. Auditimet
- 13. Informacion i përgjithshëm mbi vizibilitetin dhe komunikimin

Shkurtime dhe akronime

ADA/ADC	Agjencia Austriake për Zhvillim /Agjencia për Zhvillim dhe Bashkëpunim	MBZHR	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
SHAP	Shkolla e Administratës Publike	MTE	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
PZHK	Plani për Zhvillimin e Kapacitetit	MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
ZK	Zyra Koordinuese për Bashkëpunim Teknik (Tiranë, ADA)	MEPJ	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
DSS	Dokumenti Strategjik Sinjalizues për Shqipërinë 2014 – 2020 IPA EU	MFE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
VKM	Vendimi i Këshillit të Ministrave		
PP	Përshkrimi i Projektit	KPK	Kontributi i Përcaktuar Ndërkombëtar
DAP	Departamenti i Administratës Publike	PKIE	Plani Kombëtar për Integrimin Evropian
KE	Komisioni Evropian	PKU	Programi Kombëtar për Ujin 2017-2027
RP	Rezultatet e Pritshme	KKU	Këshillit Kombëtar i Ujit
MMMNS	Manuali i ADC-së për Menaxhimin e Mjedisit dhe Ndikimit Social	KM	Kryeministria
BE	Delegacioni Evropian	MPP	Manuali i Punës së Projektit (ADA)
DBE	Delegacioni i BE	BU	Basen Ujor
BE PVGJ	Plani Veprimi Gjinnor të BE-së	ZABU	Zyra për Administrimin e Basenit Ujor
BE-MMIU	Mbështetja e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit	KBU	Këshilli për Basenin Ujor
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit	MBU	Menaxhimi i Basenit Ujor
QSH	Qeveria e Shqipërisë	PMBU	Plani për Menaxhimin e Basenit Ujor
QBDNJ	Qasje bazuar në të Drejtat e Njeriut	OZHQ	Objektivat për Zhvillim të Qëndrueshëm
IBECA	Ndërtimi i Institucioneve për Forcimin e Acquis të Mjedisit	MAS	Marrëveshja e Asocim Stabilizimit
NBRZH	Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim	KD	Komitet Drejtues
TIK	Teknologjia Informimit dhe Komunikimit	SIDA	Agjencia Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar
IPA	Asistenca për para-anëtarësim	DE	Drejtues Projekti
PZ-KB	Plani Zbatimit për Kuadrin Buxhetor	AMBU	Agjencia për Menaxhimin e Burimeve Ujore (ish-STKKU)
PZ-PMBU	Plani Zbatimit për PMBU-në	KKKBNK	Konventa Kuadër e Kombeve të Bashkuara për Ndryshimin Klimatik
NJZ	Njësia e Zbatimit	BB	Banka Botërore
MIU	Menaxhimi i Integruar i Ujit	DKU	Direktiva Kuadër për Ujin
MIBU	Menaxhimi Integruar i Burimeve Ujore	PBUU	Projekti për Burimet Ujore dhe Ujitjen
M&ZH	Mësim dhe Zhvillim	FUK	Furnizimi me Ujë dhe Kanalizimet

1. Përmbledhje

Bazuar në Programin e Politikës IPA 2016 për Shqipërinë për Mbështetjen e Menaxhimit të Ujërave dhe në përputhje me strategjinë e vendit të Agjencisë Austriake për Bashkëpunim dhe Zhvillim (2015 - 2020), objektivi kryesor i këtij Projekti është rritja e zbatimit të reformës kombëtare të ujit, si dhe progresi i Shqipërisë në përmbushjen e detyrimeve të legjislacionit të BE-së për ujërat. Kjo do të realizohet me anë të dy komponentëve:

- (1) Menaxhimi i integruar i ujit me anë të forcimit të kapaciteteve për menaxhimin e këtij sektori në përputhje me politikat e BE-së dhe duke konsoliduar përpjekjet e mëparshme në këtë fushë.
- (2) Ulja e ndotjes në ujërat e bregdetit Adriatik me anë të forcimit të kapaciteteve dhe me anë të funksionimit dhe mirëmbajtjes së infrastrukturës për mbetjet ujore përgjatë bregdetit.

Agjencia Austriake për Zhvillim (ADA) është përgjegjëse për zbatimin e komponentit 1 – *Menaxhimi i Integruar i Ujërave* (1 shkurt 2018 – 31 janar 2023). Komponenti 2 për Menaxhimin e Mbetjeve Ujore dhe Shërbimet e Trajtimit i është deleguar Agjencisë Gjermanë për Bashkëpunim Ndërkombëtar (GIZ).

Sipas Komponentit 1, zhvillimi i kapaciteteve dhe asistenca do t'u ofrohet veçanërisht Agjencisë për Menaxhimin e Burimeve Ujore (AMBU) dhe Zyrave të Administrimit të Basenit Ujor. Sekretariati Teknik (ST) i Këshillit Kombëtar Ujor (TS-KKU) përfaqësohet nga AMBU-ja dhe rrjedhimisht përfiton nga çdo aktivitet.

Rreth 250 punonjës nga institucionet përkatëse do të përfitojnë drejtpërdrejt nga aktivitetet falë masave për zhvillimin e kapaciteteve, ndërsa popullsia në Shqipëri me rreth 2,9 milionë banorë do të përfitojë në mënyrë të tërthortë nga përmirësimi i menaxhimit të integruar të ujërave në vend.

2. Historiku dhe rëndësia e Projektit

2.1. Kuadri ligjor në fushën e menaxhimit të ujërave

Shqipëria është pjesë e procesit të Stabilizim-Asociimit të BE-së që synon të mbështesë përpjekjet e vendit për të forcuar demokracinë dhe sundimin e ligjit, për të kontribuar në stabilitetin politik, ekonomik dhe institucional dhe për kalimin drejt në ekonomie tregu funksionale në Shqipëri. Përafrimi i legjislacionit me kuadrin rregullator që mbizotëron në BE është elementi kryesor i këtij procesi.

Republika e Shqipërisë është angazhuar për zbatimin e legjislacion përkatës të Bashkimit Evropian lidhur me mjedisin në kuadrin ligjor kombëtar, duke miratuar apo ndryshuar legjislacionin vendas, rregulloret dhe procedurat përkatëse.

Mjetet kryesore për politikat ujore lidhur me menaxhimin e ujërave në BE që tashmë janë të rëndësishme dhe për Republikën e Shqipërisë janë:

- **Direktiva 2000/60/KE**, Direktiva Kuadër për Ujërat (DKU) që përcakton kuadrin për politikat e Komunitetit në fushën e politikave ujore;

- **Direktiva 98/83/KE**, Direktiva për Ujin e Pijshëm, direktiva për cilësinë e ujit që përdoret për konsum njerëzor;
- **Direktiva 91/271/KEE**, Direktiva për Trajtimin e Mbetjeve Ujore Urbane, direktiva për mbledhjen, përpunimin dhe shkarkimin e mbetjeve ujore.

Plani kryesor për zbatimin pa problem të reformës për anëtarësimin në BE është Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE). PKIE-ja përfshin masa në planin afatmesëm dhe planin afatgjatë deri në vitin 2020 për të realizuar përafrimin e plotë të legjislacionit kombëtar me *acquis* të BE-së dhe për të përafruar në të gjithë sektorët standardet e përcaktuara nga *acquis*. PKIE-ja rishikohet çdo vit dhe merr parasysh progresin e kryer jo vetëm për shkallën e përafrimit por edhe sa i takon zbatimin të legjislacionit të përafruar. Pjesa e planifikimit në PKIE është ndarë në 33 kapituj që i përkojnë 33 kapitujve të negociatave.

Mjedisin e mbulon Kapitulli 27 i PKIE-së, i cili përmban kuadrin ligjor për mjedisin dhe atë që është me rëndësi për këtë Projekt, çështjen e menaxhimit të burimeve ujore dhe progresin e realizuar për përafrimin e direktivës së BE-së për ujërat dhe Planin e Veprimit për periudhën 2017-2020 dhe 2020-2022.

Kuadri kryesor ligjor vendas për menaxhimin e burimeve ujore është Ligji nr. 111/2012, i ndryshuar me Ligjin nr. 6/2018 "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore" që trajton fushat më poshtë:

- mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit ujor, të ujërave sipërfaqësore, qofshin të përkohshme apo të përhershme, të ujërave të brendshme detare, të ujërave territoriale, zonave ekonomike ekskluzive, shelfit kontinental, të ujërave ndërkufitare, të ujërave nëntokësore, si dhe të statusit të tyre.
- sigurimin, ruajtjen, zhvillimin dhe shfrytëzimin sa më racional të burimeve ujore, të domosdoshme për jetën dhe për zhvillimin social e ekonomik të vendit.
- shpërndarjen e drejtë të burimeve ujore, sipas qëllimeve të përdorimit dhe drejtimin e administrimit e efektshëm të tyre.
- mbrojtjen e burimeve ujore nga ndotja, shpërdorimi dhe harxhimi mbi nevojat faktike.
- përcaktimin e kuadrit institucional, në nivel kombëtar e vendor, për vënien në jetë të një politike kombëtare për administrimin dhe menaxhimin e burimeve ujore në të mirë të komunitetit dhe interesave socialë dhe ekonomikë të vendit.

Ligji nr. 111/2012, i ndryshuar me Ligjin nr. 6/2018 është plotësuar nga disa akte nënligjore¹.

Një akt nënligjor i rëndësishëm i miratuar në fund të vitit 2020 është Vendimi "Për përmbajtjen, zhvillimin dhe zbatimin e Strategjive Kombëtare të Ujit, Planet për Menaxhimin e Baseneve Ujore dhe Planet për Menaxhimin e Rrezikut nga Përmytjet". Ky plan përcakton përmbajtjen dhe procedurat për zhvillimin dhe zbatimin e Strategjive Kombëtare të Ujit, Planeve për Menaxhimin e Baseneve Ujore dhe Planeve për Menaxhimin e Rrezikut nga Përmytjet.

Informacioni që gjendet në Dokumentin e Punës së Personelit të Komisionit Evropian², Raportet për Shqipërinë 2016 deri në 2020 dhe PKIE 2017 – 2020 dhe PKIE 2020-2022³, tregon se transpozimi i legjislacionit përkatës të BE-së është i pjesshëm dhe i kufizuar në

¹Për shembull:

- VKM nr.177, datë 31.03.2005 "Për normat e lejuara të shkarkimeve të lëngëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse".
- VKM nr. 696 datë 30.10.2019 "Për miratimin e kufijve të baseneve ujore territorial dhe hidrografike në Republikën e Shqipërisë, zyra kryesore dhe përbërja e këshillit për secilin".

² https://ec.europa.eu/neighborhood-enlargement/sites/neighborhood/files/pdf/key_documents/2016/20161109_report_albania.pdf

³ <http://integrimi-ne-be.punetejashme.gov.al/anetaresimi-ne-be/plani-kombetar-i-integrimi-pkie/>

Shqipëri dhe se zbatimi është ende mbrapa. Strukturat administrative dhe financimi i tyre duket se nuk është përcaktuar plotësisht dhe kuadri ligjor në fuqi shpesh nuk është i efektshëm.

Në përmbledhje, siç theksohet nga Dokumenti i Projektit, përafrimi i legjislationit vendas me direktivën e BE-së lidhur me ujërat ka përmirësim, por mbeten ende hendeqe dhe mospërputhshmëri që nevojitet të trajtohen. Gjithashtu, është i nevojshëm edhe legjislationi dytësor që ende mungon. Reforma e ujit nën përgjegjësinë e Këshillit Kombëtar për Ujin/ Grupi i Integruar i Menaxhimit të Politikave (GIMP) dhe sekretariatet e veta teknike synojnë të trajtojnë pikërisht këto hendeqe. Mungesa e kapaciteteve dhe e ekspertizës si dhe proceset e copëzuara të vendimmarrjes në sektorin e ujit krijojnë vështirësi për trajtimin me sukses të këtyre hendeqeve, si dhe për të gjetur zgjidhje funksionale dhe praktike për kërkesat, kufizimet, burimet dhe ndikimet në shoqëri që janë të lidhura me përafrimin e legjislationit të BE-së në sektorin e burimeve ujore dhe zbatimin e tij.

Duke pasur parasysh situatën konkrete, kjo politikë fokusohet në përmirësimin e kuadrit ligjor dhe institucional për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore (MIBU) dhe në zhvillimin e kapaciteteve përkatëse për mundësimin e zbatimit praktik, operacional dhe efektiv të Menaxhimit të Baseneve Ujore në mbarë vendin.

2.2. Menaxhimi i Baseneve Ujore

Si vend kandidat i BE-së, Republika e Shqipërisë është angazhuar për DKU - BE. DKU-ja bazohet në parimet e menaxhimit të integruar të burimeve ujore (Parimet e Dublinit)⁴ dhe përshkruan shprehimisht se duhen krijuar Planet për Menaxhimin e Baseneve Ujore (PMBU).

MIBU-ja mbështetet në parimin se të gjitha llojet e ujërave janë të ndërruara nga njëri-tjetri. Për zbatimin e MIBU-së vendimet lidhur me përdorimin e burimeve ujore dhe shpërndarjen e tyre merren bashkërisht me palët e interesit, duke pasur parasysh ndikimin që ka çdo lloj përdorimi uji në ndonjë përdorim tjetër. MIBU-ja mbulon si aspektin cilësor edhe sasi të burimeve ujore në nivel baseni dhe vendos theksin në çështjet mjedisore sensitive në basenet përkatëse.

Për të krijuar lidhje të MIBU-së në përputhje me rrethanat specifike të vendit dhe për të përcaktuar politikat, prioritetet, strukturat dhe procedurat e duhura, një Strategji Kombëtare e MIBU është një instrument i rëndësishëm udhëzues në nivel kombëtar. Për menaxhimin operacional të burimeve ujore, PMBU-të janë instrumentet kryesore të planifikimit për zbatimin e një Strategjie Kombëtare të MIBU-së. Organet kryesore për zbatimin e PMBL-ve në Shqipëri janë Këshillat e Baseneve Lumore (KKU) dhe Zyrat për Administrimin e Baseneve Ujore. (ZABU).

Në Shqipëri dobësia kryesore në zbatimin e MIBU-së është niveli i lartë i copëzimit të sektorit të ujit. Nuk është krijuar ende një kuadër institucional ndërsektorial që të ketë përfshirje të gjerë nga palët e interesit, si dhe nuk janë të ndara qartë përgjegjësitë për MIBU-n, por në fakt këto përgjegjësi mbivendosen dhe janë pjesërisht kontradiktore. ZABU-të për basenet ujore zyrtarisht ekzistojnë por kanë mungesë kapacitetesh (institucionale dhe financiare), si dhe nuk kanë bazën ligjore për të qenë funksionale dhe efektive.

⁴ Konferenca Ndërkombëtare për Ujërat dhe Mjedisin e mbajtur në vitin 1992 (Dublin) dha përvijimet e parimeve bazë të kuadrit të MIBU-së. (i) Uji i pijshëm është një burim i kufizuar dhe i cenueshëm, thelbësor për të mbështetur jetën, zhvillimin dhe mjedisin; (ii) Zhvillimi dhe menaxhimi i ujit duhet të bazohet në një qasje gjithëpërfshirëse, duke përfshirë përdoruesit, planifikuesit dhe politikëbërësit në të gjitha nivelet; (iii) Gratë luajnë një rol qendror në sigurimin, menaxhimin dhe ruajtjen e ujit; (iv) uji ka një vlerë ekonomike në të gjitha përdorimet e tij konkurruese dhe duhet të njihet si një dobi ekonomike.

Si rrjedhojë Shqipëria duhet të forcojë politikat aktuale, kuadrin institucional dhe strategjik për MIBU-të. Këtu përfshihet përgatitja dhe zbatimi i shëndoshë i Strategjisë Kombëtare për MIBU-në e ndjekur nga plotësimi dhe vendosja në funksion e PMBU-së si dhe forcimi i institucioneve përgjegjëse për menaxhimin dhe monitorimin e burimeve ujore nën varësinë e Agjencisë për Menaxhimin e Burimeve Ujore (AMBU) në nivel kombëtar dhe KBL/ZABU-të në nivel baseni.

Strategjia MIBU synon të promovojë zhvillimin dhe menaxhimin e koordinuar të ujit, tokës dhe burimeve përkatëse për të rritur sa më shumë mirëqenien ekonomike dhe sociale në mënyrë të barabartë pa dëmtuar qëndrueshmërinë e ekosistemeve jetike. Ndikimet nga ndryshimi klimatik pasqyrohen në Strategji për të rritur rezistencën e burimeve ujore kundrejt ndryshimit klimatik. Meqë tashme Strategjia Kombëtare e MIBU-së është përgatitur, zbatimi i saj mbetet një nga vështirësitë kryesore.

Shqipëria ka gjithsej shtatë basene ujore⁵:

- 1) baseni ujq Drin-Bunë (më i madhi)
- 2) baseni ujq Vjosë
- 3) baseni ujq Mat
- 4) baseni ujq Ishem
- 5) baseni ujq Erzen
- 6) baseni ujq Shkumbin
- 7) baseni ujq Seman

Vetëm një PMBU është plotësuar pjesërisht deri tani (për lumin Mat, 2010) por nuk është zbatuar ende në praktikë. Tre PMBU të tjera janë duke u përgatitur për basenet ujore Drin-Bunë, Seman dhe Shkumbin. Në kuadër të Projektit të Burimeve Ujore dhe Ujitjes (PBUU) që zbatohet nga MBZHR-ja dhe MTM-ja me financim nga NBRZH dhe SIDA, u përgatitën dokumentet vijuese lidhur me zbatimin e MIBU-së në vend, si dhe janë aktualisht në zbatim:

- Strategjia Kombëtare e MIBU-së 2018-2027 (e miratuar në vitin 2018)
- PMBU për basenet ujore Drin-Bunë dhe Seman (të miratuara në 2020)
- Një bazë e dhënash e konsoliduar për burimet ujore (Kadastra e Ujit) që do të shërbejë si baza për planifikimin dhe përdorimin e burimeve ujore kombëtare (në fazë testimi që prej janarit 2017)

Në kuadër të Projektit të BE-së "Ngritja institucionale për zbatimin e *acquis* për mjedisin (IBECA)" u përgatit dokumenti vijues lidhur me MIBU-në:

- Projekt-raporti PMBU për basenin ujq të Shkumbinit (versioni in 2017)

Ende nuk ka filluar ndonjë aktivitetet për sa u takon tre baseneve të tjera ujore. Siç theksohet në Dokumentin e Politikave, përgatitja dhe zbatimi i PMBU-ve që mungojnë është një element i rëndësishëm që kërkon vëmendje dhe masa prioritare. Sidoqoftë, është i paqartë procesi ekzistues për zhvillimin e tyre. Kapacitetet dhe njohuritë në të gjitha nivelet janë të kufizuara dhe mungon një mekanizëm i përshtatshëm financiar qoftë për zhvillimin e PMBU-ve apo për investimin e nevojshëm që rekomandohet në planin e masave.

⁵ Bazuar në VKM 696 date 30.10.2019 "Për miratimin e kufijve të baseneve ujore territoriale dhe hidrografike në Republikën e Shqipërisë, zyra kryesore dhe përbërja e këshillit për secilin".

Këta faktorë mbështesin fokusin e Politikës për përpunimin e PMBU-ve dhe zbatimin e tyre në basenet e përzgjedhura, siç rekomandohet në Dokumentin e Politikës.

2.3. Kapaciteti institucional në nivel baseni ujq

Një faktor i rëndësishëm për të prezantuar në mënyrë të suksesshme MIBU-në në planifikimin dhe menaxhimin e baseneve ujqore në Shqipëri, është krijimi i strukturave organizative që janë përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e planeve të menaxhimit të baseneve ujqore.

Në përputhje me Ligjin nr. 111/2012, i ndryshuar me Ligjin nr.6/2018 "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujqore", KBU-të dhe ZABU-të e krijuara në shtatë basene të caktuara kanë mandatin e organit përgjegjës administrativ. Si rrjedhojë, KBU-të janë subjekte ligjore të krijuara në nivel vendor⁶, ndërsa ZABU-të janë struktura në varësi të AMBU-së⁷.

Neni 12 i Ligjit nr. 111/2012, i ndryshuar me Ligjin nr. 6/2018, parashikon që çdo KBU duhet të mundësojë:

- Mbrojtje të përshtatshme, zhvillim dhe përdorim të burimeve ujqore brenda kufijve të basenit të vet;
- Shpërndarje të drejta brenda kufijve të basenit të vet në përputhje me qëllimin e përdorimit dhe administrimin efektiv të ujit;
- Mbrojtja e burimeve ujqore kundër ndotjes, keqpërdorimit dhe përdorimit të tepërt.

Sipas kuadrit ligjor ekzistues secila prej KBU-ve drejtohet nga një prej prefektëve përgjegjës dhe ka nga 15 (baseni ujq i lumit Mat) deri në 27 (baseni i lumit Vjosa) anëtarë që përfaqësojnë ministritë, njësitë e qeverisjes vendore (NJQV), bizneset dhe konsumatorët e basenit ujq.

KBU-të ndihmohen prej ZABU-ve që funksionojnë si sekretariat teknik për KBU-të. Detyra kryesore e ZABU-së është të kryejë vlerësimin teknik të kërkesave për nxjerrjen e ujit, të bëjnë rekomandime për miratim nga KBU-ja, të mbështesin bashkitë në çështjet që lidhen me burimet ujqore dhe inspektimet në terren të gjitha aktiviteteve që lidhen për përdorimin e burimeve ujqore.

Në praktikë të shtatë ZABU-të në Shqipëri janë të dobëta. Ndarja e roleve dhe përgjegjësi në nivel qendror nuk është e qartë. Alokimi i buxhetit për strukturat e KBU/ZABU-ve është i kufizuar dhe personeli nuk është i mjaftueshëm. ZABU-të nuk kanë pajisje të mjaftueshme, aparate, transport etj. Strukturat institucionale duhet të analizohen në kuadër të mjedisit në vend dhe kufizimeve buxhetore ,duke marrë parasysh kufizimet në terren si përmasa e basenit, kapacitetet konkrete dhe mundësitë për financim.

Rrjedhimisht duhet të zhvillohet një qasje graduale dhe realiste për krijimin e ZABU-ve funksionale, e cila përfshin struktura të përcaktuara qartë për drejtimin dhe financimin me pjesëmarrjen e komuniteteve lokale, duke përfshirë grupet e marzhinalizuara..

2.4. Nxjerrja e ujit dhe përdorimi i ujit në nivel baseni (kuadri buxhetor)

Përmirësimi i MIBU-ve mund të realizohet me anë të përmirësimit dhe financimit të strukturave drejtuese (KBU/ZABU). Duhet të mbulohen kostot e jashtëzakonshme dhe ato të rregullta për stafin më kohë të plotë për pajisje dhe investime kapitale.

⁶ Ligji nr. 111/2012 i ndryshuar me Ligjin.6/2018, neni 12, nënseksioni 2

⁷ Ligji nr. 111/2012 i ndryshuar me Ligjin.6/2018, neni 13, nënseksioni 1

Si institucione përgjegjëse për menaxhimin e burimeve ujore në Shqipëri, KBU-të/ZABU-të aktualisht kanë vetëm buxhete të kufizuara dhe për këtë arsye nuk kanë staf dhe pajisje të mjaftueshme duke rezultuar në punë joefektive. Së fundi, qeveria e Shqipërisë miratoi VKM nr. 993, (9 dhjetor 2020) "Për tarifat për përdorimin dhe shkarkimin e ujit" si hap drejt vetëfinancimit të menaxhimit të sektorit të ujit. Megjithatë, deri tani sektori i ujit nuk ka përfituar drejtpërdrejtë nga ky ligj i ri pasi tarifat e arkëtuara shkojnë në buxhetin e shtetit dhe nuk i alokohen sektorit të ujit.

Një kufizim tjetër është mungesa e një inventari për burimet ujore të Shqipërisë dhe kapacitetet e përgjithshme të kufizuara të institucioneve të MBU-ve në këtë kontekst. Janë duke u përgatitur Kadastra e Ujit për Shqipërinë, baza e të dhënave e burimeve ujore dhe sistemi i informacionit që do të sigurojë bazën për kuadrin buxhetor për MBU-të.

Mbështetja për krijimin e efikas dhe funksional të ZABU-ve do të përmbajë edhe sugjerime për përmirësimin e kuadrit buxhetor. Do të zbatohet një qasje bazuar në të drejtat e njeriut, duke marrë veçanërisht parasysh parimet e aksesit të barabartë në ujë dhe përballimin e tij, që nënkupton se uji duhet të jetë i përballueshëm për të gjithë, veçanërisht për të varfrit, grupet e pafavorizuara dhe vulnerabël⁸.

2.5. Harmonizimi dhe koordinimi në sektorin e ujit

Qeveria është angazhuar të përmirësojë në plan të parë performancën e përgjithshme të sektorit të ujit me anë të zbatimit të një qasje të mbështetur në Menaxhimin e Integruar të Ujit (MIU) që shkon më larg se thjesht burimet ujore.

Në këtë kontekst, dokumentet strategjike, programet, planet dhe mjetet e mëposhtme kanë lidhje të drejtpërdrejtë me Projektin:

- Programi sektorial kombëtar, 2018-2030 (është përgatitur drafti)
- Strategjitë kombëtare MIBU (miratuar në 2018)
- Tri PMBU në përgatitje e sipër (shih PBUU më poshtë)
- Kadastra e ujit (shih PBUU më poshtë)
- Masterplani për Furnizimin me Ujë dhe Kanalizimet i përgatitur në vitin 2011 dhe miratuar nga KKKU-ja në 2015. Në 2020 KKKU-ja nisi rishikimin e Masterplanit.
- Trajnimi dhe certifikimi i administratës publike në sektorin e ujit.
- Kontributi i Përcaktuar Kombëtar (KPK) dhe Strategjia e ardhshme e Adaptimit.

Nismat e qeverisë në sektorin e ujit mbështeten nga institucione dypalëshe dhe shumëpalëshe për zhvillim dhe bashkëpunim. Partnerët më të rëndësishëm në këtë fushë janë:

- GIZ – Programi për Përshtatjen ndaj Ndryshimit Klimatik në Ballkanin Perëndimor (Shqipëri, Kosovë, Republika e Maqedonisë së Veriut dhe Mali i Zi).
- GEF/UNDP/GWP-Med – Mundësimi i bashkëpunimit ndërkufitar dhe menaxhimit të integruar të burimeve ujore në projektin e zgjeruar të basenit ujqor të Drinit në Shqipëri, Kosovë, Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe Malin e Zi.
- IBECA – Asistencë Teknike për Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit për të mbështetur rritjen e kapaciteteve institucionale dhe zgjerimin e kapaciteteve në përpunimin dhe zbatimin e një strategjie të qëndrueshme sektoriale, si dhe zbatimin e legjislacionit

⁸ Shpenzimet për ujë nuk duhet të jenë aq të larta sa të pengojnë blerjen e mallrave të tjera jetike. Si standard, kostot e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve nuk duhet të kalojnë 5% të të ardhurave të familjes.

lidhur me ndryshimet mjedisore dhe klimatike. Me mbështetjen e AT-së në fjalë u hartua PMBU-ja për lumin Shkumbin në vitin 2017.

- Qeveria holandeze – Mbështetje për ST-KKU për zhvillimin e një koncepti për trajnimin dhe certifikimin e administratës publike në sektorin e ujit.
- Programe të përbashkëta të Bankës Botërore dhe SIDA-s:
 - Projekti për burimet e ujit dhe ujitjen (PBUU), në vazhdimësi;
 - Strategjia Kombëtare e MIBU-së: e miratuar në shkurt 2018 dhe aktualisht duke u zbatuar.
 - Kadastra e ujit: ka përfunduar projektimi i sistemit dhe ka përfunduar procesi i prokurimit të pajisjeve dhe programeve kompjuterike; hedhja e të dhënave është në vazhdimësi. Personelit të Zyrave të Administrimit të Baseneve Ujore i janë dhënë zyrat, pajisjet e teknologjisë së informacionit si dhe janë trajnuar.
 - PMBL për Drinin-Bunën dhe Semanin: u miratuan në dhjetor 2020 nga Këshilli i Ministrave.
- Programet rajonale të financuara nga ADC-ja si me GWP-Mediterranean (*"Promovimi i menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve ujore në Evropën Juglindore me anë të përdorimit të qasjes Nexus"* – Projekti Nexus) dhe me UNEP-in (*"Përmirësimi i performancës mjedisore dhe mbrojtjes klimatike të investimeve në infrastrukturë në rajonin e Ballkanit Perëndimor nga pikëpamja e integritetit në BE"* – ClimaProof)

Duke pasur parasysh numrin e madh të aktiviteteve në sektorin e ujit në Shqipëri, ky projekt në mënyrë proaktive do të bashkëpunojë dhe komunikojë me të gjitha palët e interesit për të krijuar sinergji midis këtyre projekteve dhe për të shmangur mbivendosjet dhe dublikimet.

3. Logjika e ndërhyrjes

Logjika e ndërhyrjes së Projektit, e përditësuar në qershor 2021, (shihni shtojcën I-a) bazohet në objektivat dhe rezultatet e përcaktuara në Programin e Politikës IPA 2016 (ID e Politikës: IPA 2016/038718.05/AL/Mbështetje ndaj Menaxhimit të Ujit).

3.1. Objektivat kryesore të Projektit

Objektivat kryesore të Projektit janë kontributi në zgjerimin dhe zbatimin e reformës kombëtare të ujit dhe në progresin e Shqipërisë për përmbushjen e kriterëve të legjislacionit të BE-së për ujin.

3.2. Objektiva specifike e Projektit

Objektivat specifike të Projektit janë forcimi i kapaciteteve për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikën e BE-së dhe për të konsoliduar përpjekjet e mëparshme në këtë drejtim.

3.3. Rezultatet e pritshme

Projekti do të përmbushë rezultatet më poshtë:

Rezultati i pritshëm 1 – RP1

Përmirësimi i kuadrit ligjor në fushën e menaxhimit të ujit në mënyrë gjithëpërfshirëse dhe të mbështetur në prova, si dhe zbatohet në përputhje me kërkesat e BE-së.

Rezultati i pritshëm 2 – RP2

Zbatimi i Planeve të Menaxhimit të Baseneve Ujore në basene ujore të caktuara dhe në përputhje me kërkesat e BE-së.

Rezultati i pritshëm 3 – RP3

Rritja e kapacitetit institucional në nivelin e baseneve ujore për të zbatuar menaxhimin e integruar të ujit.

Rezultati i pritshëm 4 – RP 4

Përmirësimi i kuadrit buxhetor dhe analizës ekonomike për nxjerrjen e ujit dhe përdorimin e ujit në nivel baseni përmirësohet në përputhje me parimet e direktivës kuadër për ujin, dhe rishikimi dhe zbatimi i strukturës së tarifave.

Lidhur me objektivin specifik:

Objektiva specifike e Projektit është të forcohen kapacitetet duke marrë parasysh Planin e Veprimit të BE-së për Gjininë 2016-2020 (EU PVGJ II-) dhe vlerat e synuara përkatëse OQZH.

Detaje për rezultatet e pritshme:

RP1: Kuptohet se ky Projekt mund të ndihmojë vetëm në hartimin e një kuadri ligjor të përmirësuar për këtë sektor, ndërsa vendimet lidhur me miratimin e ligjeve dhe direktivave të reja, përdorimin dhe zbatimin e tyre i marrin institucionet legjislative dhe ekzekutive në vend. Për të pasur një kuadër projektligjesh të përmirësuar dhe gjithëpërfshirëse, që do të miratohet nga qeveria e Shqipërisë, duhen marrë parasysh ripërtëritja klimatike, përfshirja gjinore dhe të drejtat e njeriut.

RP2: Përgatitja e një PMBU-je të plotë (që përmban aftësitë ripërtëritëse klimatike dhe në përputhje me dispozitat e EU-PVGJ II), zbatimi dhe funksionimi i të cilës është një proces që zgjat nga 5 deri në 10 vjet, kërkon struktura institucionale funksionale. Me anë të RP2 Projekti synon përgatitjen e tre PMBU-ve (cikli i parë) në përputhje me BE-DKU për basenet ujore të caktuara (e vendosur gjatë fazës fillestare) dhe përgatitjen e udhërrëfyesve për funksionimin e PMBU-ve të përfunduara.

RP4: Në RP4 konsiderohen thelbësore si analiza e kuadrit buxhetor ekzistues dhe zhvillimi i një studimi financimi për MBU-të për të identifikuar alternativat për përmirësimin e kuadrit buxhetor. Një plan zbatimi për kuadrin buxhetor (PZ-KB) ndihmon për zbatimin e një kuadri të përmirësuar. Pasi PZ-KB-të miratohen nga qeveria, Projekti do të mbështesë zbatimin e tyre. AMBU-ja si institucion përfitues do të mbështetet për përgatitjen e programit të kostuar të masave për MBU-të në basenet ujore të përzgjedhura.

3.4. Aktivitetet kryesore

Katër RP-të janë ngushtësisht të ndërlidhura dhe si rrjedhojë duhet të jenë në përputhje me përkufizimin dhe zbatimin e aktiviteteve që do të sinkronizohen me njeri-tjetrin.

3.4.1. Përmirësimi i kuadrit ligjor për menaxhimin e ujit (RP1)

Aktivitetet që kontribuojnë në përmirësimin e kuadrit ligjor në fushën e menaxhimit të ujit ndjekin një qasje të dyfishtë.

Vlerësimi i kuadrit ligjor për menaxhimin kombëtar të ujit në lidhje me përafrimin e legjislacionit kombëtar me legjislacionin e BE-së.

Objekti i këtij vlerësimi është integrimi dhe **zbatimi i legjislacionit të BE-së në sektorin e ujit në Shqipëri**, i ashtuquajtur proces i përafrimit. Projekti do të analizojë deri në çfarë shkalle është kryer transpozimi dhe do të identifikojë hendeqet dhe pengesat, përfshirë rregulloret e BE-së lidhur me barazinë gjinore (EU PVGJ II), dispozitat e Strategjisë së BE-së për Përshtatjen, synimet përkatëse të OZHQ-së dhe kriteret e parimet për të drejtat e njeriut (veçanërisht lidhur me të drejtën e njeriut për ujë).

Vlerësimi nuk përfshin vetëm transpozimin ligjor, por edhe ekzistencën e strukturave administrative, instrumenteve financiare për funksionimin dhe zbatimin e ligjeve.

Vlerësimi përfshin tre komponentë kryesorë të përafrimit:

- Transpozimi i legjislacionit përkatës të BE-së⁹
- Përdorimi në praktikë, dhe
- Zbatimi

Përmirësimi i kuadrit ligjor për menaxhimin e ujit në nivel baseni

Qeveria synon të përdorë menaxhimin e integruar të burimeve ujore, i cili përfshin koordinimin e planifikimit dhe menaxhimit në sektorin e ujit, në të gjitha nivelet e qeverisë si dhe do të përfshijë edhe shoqërinë civile dhe sektorin privat. Ky projekt mbështet zbatimin e komponentëve kryesorë për MIBU-në duke përgatitur PMBU-të (RP2), përmirësimin e kapaciteteve në nivel baseni ujor (RP3) dhe përmirësimin e kuadrit buxhetor përkatës (RP 4). Nga ana tjetër kjo kërkon krijimin e një kuadri ligjor të qëndrueshëm që parashikohet në RP2 të këtij Projekti.

Qasja e propozuar është analizimi i kuadrit ligjor specifik për menaxhimin e ujërave në nivel baseni. Analiza do të marrë parasysh informacionin, planet dhe prioritetet përkatëse të SKIZH-së (kapitulli 27), si dhe gjetjet dhe rekomandimet e aktiviteteve të tjera përkatëse në të shkuarën/në vazhdim (Strategjia Kombëtare e MIBU, PMBU-të e përgatitura etj).

Gjetjet për **hendeqet** e identifikuar në kuadrin ligjor do të shërbejnë si bazë për përgatitjen e strategjisë afatgjatë për të hartuar një kuadër ligjor të përmirësuar për menaxhimin e ujit në nivel baseni. Kjo strategji do të shërbejë si bazë për konsultimin me palët e interesit, identifikimin dhe priorizimin e veprimeve dhe si udhërrëfyes për zbatimin e detyrave të rekomanduara nga partnerët shqiptarë të mbështetur nga Projekti.

⁹ Vlerësimi për përafrimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit mbështetet në direktivat Evropiane si në vijim:

- Direktiva Kuadër për Ujin, Direktiva 2000/60/KE
- Direktiva për Trajtimin e Ujit të Ndotur Urban, Direktiva e Këshillit 91/271/KEE
- Direktiva për Ujin e Pijshëm, Direktiva e Këshillit 98/83/KE
- Direktiva e Ujit për Larje, Direktiva e Këshillit 2006/77/KEE
- Direktiva për Ujërat e Nëndheshëm, Direktiva 2006/118/KE
- Direktiva për Peshqit në Ujërat e Ëmbël, Direktiva e Këshillit 2006/44/KE
- Direktiva e Përmbytjeve, Direktiva 2007/60/KE
- Direktiva 2013/39/BE që ndryshon Direktivat 2000/60/KE dhe 2008/105/KE lidhur me substancat prioritare në fushën e politikave të ujit
- Direktiva 2009/90/KE që përcakton specifikimet teknike për analizën kimike dhe monitorimin e gjendjes të ujit.
- Direktiva 2008/105/KE për standardet e cilësisë mjedisore në fushën e politikave të ujit

Qasja e propozuar është forcimi i kapaciteteve institucionale në fushën e dialogut politik për të përgatitur një paketë ligjore plotësisht të harmonizuar dhe të pranuar gjerësisht si dhe të përafuar me kërkesat në direktivat e BE-së. Kjo do të kanalizohet me anë të grupit të **punës të punës juridik ndërinstitucional** (II-GJP) që u ngrit në muajin mars 2021.

Aktivitetet që do të përcaktohen në Strategji do të jenë të rëndësishme për realizimin e masave të Rezultateve të Pritshme RP 2 – 4. AMBU-ja dhe ZABU-ja do të mbështeten nga Projekti për zbatimin e **aktiviteteve që kanë përparësi**.

Aktivitetet e planifikuara:

- Vlerësimi i kuadrit ligjor ekzistues për menaxhimin kombëtar të ujit kundrejt përafrimit me *acquis* të BE-së;
- Analiza e detajuar e kuadrit ligjor për menaxhimin e ujit në nivel baseni;
- Përgatitja e një strategjie për të hartuar kuadër ligjor të përmirësuar për menaxhimin e ujit në nivel baseni që mbështet realizimin e Rezultateve të Pritshme 2, 3 dhe 4
- Mbështetje për zbatimin e masave prioritare të Strategjisë
 - Mbështetje për hartimin e politikave, dokumenteve ligjore dhe/ose rregullatore
 - Mbështetje për ministritë/institucionet përgjegjëse për ndjekjen e Strategjisë
 - Mbështetje në realizimin e masave prioritare në Planin e Zbatimit Juridik
- Mbështetje për grupin zyrtar juridik të punës ndërinstitucionale si struktura kryesore për përfundimin e paketës ligjore të harmonizuar, tërësisht e përafuar me kërkesat e BE-së për t'u miratuar më pas nga qeveria.

3.4.2. Përgatitja e planeve për menaxhimin e baseneve ujore (RP2)

Ky Projekt do të mbështesë Shqipërinë për përgatitjen dhe zbatimin e PMBU-ve. Procesi bazohet në kuadrin institucional, ligjor dhe financiar që lidhet me situatën dhe mundësitë në vend, si dhe krijon një mjedis favorizues për pjesëmarrjen e palëve të interesit ku përfshihen dhe grupet e marzhinalizuara. Pikërisht kjo mundëson që të përcaktohen objektiva realiste dhe të ketë zbatim të vazhdueshëm në mënyrë të mirë-koordinuar dhe në plan afatgjatë.

Për të krijuar një tablo të plotë mbi statusin e instrumenteve të MIBU-së, duhet kryer një përkthim dhe vlerësimin i aktiviteteve të shkuara dhe aktuale në fushën e MBU-ve, si dhe lidhur me analizën që është kryer në RP1 për përafrimin e BE-së dhe kuadrin ligjor në nivel baseni. Shkalla reale e zbatimit të masave në vazhdimësi është e paqartë dhe do të vlerësohet dhe do të identifikohen masat e mëtejshme sipas nevojës. Do të identifikohen dhe analizohen kushtet në Shqipëri, mundësitë dhe pengesat për krijimin e MBU-ve në shtatë basenët ujore.

Bazuar në analizën dhe vlerësimin e kryer, do të përgatiten Udhërrëfyes të ndarë me faza për realizimin e plotë të **PMBU-ve funksionale për të shtatë basenët ujore**. Procesi themelor i planifikimit të basenit ujor do të përshtatet me realitetin shqiptar dhe do të

planifikohet në mënyrë ciklike që përbëhet nga një proces me tre hapa, të ngjashëm me atë që përcaktohet nga BE-DKU¹⁰.

Projekti do të mbështesë përgatitjen e **PMBU-ve për tre basenet e përzgjedhura ujore, që janë në varësi të një ZABU-je**, për ciklin/hapin e parë që shërben si model për qeverinë dhe për basenet e mbetura ujore. Këto plane do të marrin në konsideratë ndryshimet klimatike, veçanërisht rreziqet nga thatësitat dhe përmbytjet. Planifikimi do të bazohet në një model sistematik dhe do të ndihmojë në përgatitjen e propozimeve për ndërhyrje dhe masa përkatëse (do të merren në konsideratë edhe mësimet e nxjerra nga projektet e mbështetura nga BB/SIDA, si dhe dy programet rajonale për përshtatshmërinë nga GLZ-i dhe ADA). Përzgjedhja përfundimtare e baseneve ujore u krye gjatë fazës fillestare bazuar në kriteret e duhura, si dhe në marrëveshjen e ndërsjellë midis partnerëve të përfshirë.

Cikli i parë i përgatitjes së PMBU-ve të përzgjedhura përfshin:

- Karakterizimin e baseneve ujore (përfshirë presionet, zonat sensitive)
- Gjendja dhe monitorimi i bilancit të ujit dhe cilësisë së ujit

Identifikimi i problemeve/konflikteve dhe masave prioritare si hapi i parë i programit të masave. PMBU-të do të zhvillohen duke marrë në konsideratë edhe veprimet e mundshme prioritare të Strategjisë për hartimin e një kuadri ligjor të përmirësuar në lidhje me basenet ujore (shihni RP1).

PMBU-të do të jenë në përputhje me BE-DKU-në dhe do të përfshijnë:

- Hartimin e Planeve për Menaxhimin e Baseneve Ujore (cikli i parë)
- Analizën e aspekteve kryesore për zbatimin e PMBU-ve (kapacitetet, financimi etj.)
- Trajnimi i punonjësve të AMBU-së dhe ZABU-ve për funksionimin e PMBU-së.

Gjithashtu, PMBU-të do të përfshijnë garanci mjedisore, sociale dhe gjinore, si dhe parime të mirëqeverisjes në përputhje me kërkesat e BE-së dhe ADC-së. Do të trajtohen veçanërisht aspektet sociale gjatë procesit të MBU-ve për tre BU-të e përzgjedhura.

Lista e masave prioritare të propozuara do të vlerësohet kundrejt aspekteve të ndryshimit klimatik.

Gjatë fazës fillestare në 2018 u mor vendimi që projekti do të funksionojë për basenin ujqor të Matit/Ishmit/Erzenit dhe do të mbulojë aktivitetet dhe për basenet e tjera ujore në vend, veçanërisht për basenin ujqor të Vjosës, me anë të një analize të mangësive për katër elementet fillestare në Planin për Menaxhimin e Baseneve Ujore, që do të funksionojë paralelisht me udhërrëfyesin e DKU-së për basenet dhe më pas përgatitjen e këtyre katër elementeve përfshirë karakterizimin, presionet kryesore, zonat e mbrojtura dhe monitorimin, dhe kuadri përfundimtar i punës do të përcaktohet bazuar në rezultatet e analizës së mangësive dhe kostimin. Është rënë dakord se PMBU-ja e plotë për basenin ujqor të Vjosës, përfshirë programin e masave mund të hartohet vetëm me financim shtesë, pra si ndërhyrje vijuese dhe pas përfundimit të Projektit EUMMIU.

Aktivitetet e të mësuarit dhe zhvillimit (M&ZH) do të zbatohen për ngritjen e kapaciteteve të strukturave në nivel baseni ujqor (ZABU) dhe paralelisht me përgatitjen e PMBU-së. Do të përgatitet një kuadër për krijimin e aktiviteteve zhvillimore të vazhdueshme (shihni RP 3).

¹⁰ http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/info/timetable_en.htm

Përgatitja e Planeve të Menaxhimit të Baseneve Ujore të drejtohet nga AMBU-ja me pjesëmarrjen aktive të ZABU-ve përkatëse. Pjesëmarrja e palëve të interesit do të realizohet me anë të përfshirjes së njësive të qeverisjes vendore, agjencive qeveritare, KBU-ve, OSHC-ve dhe sektorit privat.

Organizimi administrative për MBU-të në Shqipëri ndryshoi pjesërisht në vitin 2019. U krijuan katër ZABU që mbulojnë punën administrative të shtatë baseneve ujore të caktuara. Kur të gjykohej e nevojshme, Projekti do të ofrojë mbështetje për vlerësimin e **alternativave** të mundshme për një organizim të përgjithshëm më efektiv të menaxhimit të burimeve ujore në Shqipëri. Për shembull, menaxhimin e dy ose më shumë baseneve ujore (rrethin e basenit ujor) në një ZABU në nivel qarku. Vlerësimi i alternativave të mundshme do të kryhet duke marrë parasysh kushtet vendore (punonjësit e kualifikuar meshkuj dhe femra, madhësinë e BU-së, etj.), aspektet financiare, parimet e mirëqeverisjes, etj. dhe do t'i diskutojë në mënyrë transparente gjatë takimeve konsultuese të grupit juridik ndërinstitutional. Diskutimi do të mbështetet me raste studimore të harmonizimit që do të merren nga vendet e tjera të BE-së.

Projekti do të funksionojë në dy faza: faza e parë është ekspertiza teknike që do t'i ofrohet personelit kyç përfitues (AMBU), njohuria/praktika të marra së bashku për përgatitjen e PMBU-së, duke pasur në fokus karakterizimin dhe vlerësimin e statusit të masave ujore të identifikuara. Faza tjetër është një proces delegimi hap pas hapi nga ekspertiza e projektit drejt grupit operacional të ekspertëve të MBU-së. GE-MBU-ja do të përbëjë bazën për përgatitjen e MBU-së në pajtim me BE-së dhe zbatimin në vend për periudhën 2022 – 2027.

Aktivitetet e planifikuara:

- Piketimi dhe vlerësimi i aktiviteteve të shkuara dhe aktuale lidhur me MIBU-në në përgjithësi dhe në veçanti me PMBU-në;
- Përgatitja e një udhërrëfyesi me faza për përgatitjen e PMBU-ve të plota për të shtata basenet ujore të caktuara;
- Përgatitja e PMBU-ve për tre BU si hapi i parë në udhërrëfyes;
- PMBU-ja për tre basenet ujore të përzgjedhura do të përgatitet në përputhje me udhërrëfyesin si hapi i parë për qasjen ciklike;
- Mbështetje për ministritë/institucionet përkatëse në ndjekjen e udhërrëfyesit për krijimin e PMBU-ve (përfshirë mbështetjen teknike në vendin e punës) përmes GE-MBU-ve me anë të 4 nëngrupeve të saj të krijuar në mars 2021.
- Përgatitja e analizës së mangësive për basenin e Vjosës mbi katër elementet fillestare të Planit për Menaxhimin e Baseneve Ujore paralelisht me përgatitjen e udhërrëfyesin DKU për të gjitha basenet dhe më pas përgatitja e katër elementeve fillestare të Planit për Menaxhimin e Baseneve Ujore, përfshirë *karakterizimin, presionet e konsiderueshme, zonat e mbrojtura dhe monitorimin*.
- Do të përgatitet një udhërrëfyes me faza mbi kërkesat e monitorimit të DKU-së për përgatitjen e PMBU-ve në nivel kombëtar, sipas së cilit do të kryhen monitorime më të detajuara si niveli i basenit ujor, për basenet ujore të zgjedhura.

3.4.3. Zgjerimi i kapaciteteve institucionale në nivel baseni (RP 3)

Për ta materializuar MIBU-në nevojiten struktura organizative të përshtatshme në nivel baseni për mundësimin e menaxhimit efektiv, vendimmarrje transparente dhe gjithëpërfshirëse dhe mirëqeverisje.

Projekti, me anë të aktiviteteve të tij, kontribuon në përmirësimin e kapaciteteve për MIBU-në, konkretisht të ZABU-ve/KBU-ve. Zhvillimi i kapaciteteve do të realizohet me anë të një qasje të ndarë në faza.

Për përmirësimin e kapaciteteve institucionale për zbatimin e ligjit për ujërat do të kryhet një piketim dhe vlerësim i masave dhe proceseve përkatëse në të kaluarën dhe në vazhdim dhe në lidhje me analizat e ndryshme të ndërmarra sipas RP 1 dhe 2 mbi procesin e përafrimit me BE-në dhe mangësitë e kuadrit ligjor në nivel baseni.

Kjo analizë mangësish do të shërbejë si bazë për formulimin e **Planit për Zhvillimin e Kapaciteteve (PZHK)** për institucionet përkatëse. PZHK-ja do të përmbajë propozimin për një organizim institucional të përmirësuar për menaxhimin e ujit në nivel baseni, masat e identifikuar, burimet e nevojshme, nevojat financiare, përgjegjësitë dhe detyrat për zbatimin, qëllimet, afatet dhe planin e monitorimit.

PZHK-ja do të përmbajë edhe **program për M&ZH** për ZABU-të dhe AMBU-në, si dhe konceptin për transferimin të njohurive dhe mekanizmat për shkëmbim midis palëve të ndryshme të interesit në Shqipëri dhe me vende të tjera. Trajnimet do të realizohen paralelisht me zbatimin e udhërrëfyesve për krijimin e PMBU-ve. Trajnimet duhet të përmbajnë informacion lidhur me parimet e Menaxhimit të Baseneve Ujore, planifikimin e Menaxhimit të Baseneve Ujore, përfshirjen e palëve të interesit, mjedisin për përshtatjen me ndryshimet klimatike si dhe zbatimin në praktikë të qasjeve që bazohen në të drejtat e njeriut në fushën e sektorit të ujit dhe menaxhimin në përputhje me parimet e mirëqeverisjes (pjesëmarrje, transparencë, llogaridhënie dhe mosdiskriminim).

Krahas Projektit, bazuar në masa M&ZH për ZABU-të dhe institucionet e tjera, do të shqyrtohet dhe mundësia e krijimit të një platforme të përhershme për **Mësim & Zhvillim**. Kjo do të lejonte trajnim të vazhdueshëm, të qëndrueshëm dhe të harmonizuar për të gjitha nivelet administrative në institucionet shqiptare që lidhen me menaxhimin e ujit.

Një platformë e mundshme për këto trajnime mund të jetë Shkolla e Administratës Publike (SHAP) që është krijuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr.133 (12 mars 2014), nën varësinë e Ministrisë së Inovacionit dhe Administratës Publike (MIAP). Qëllimi i saj është t'u ofrojë trajnim profesional nëpunësve civilë dhe të ofrojë programe trajnimi cilësore për administratën publike. Deri tani nuk është ofruar trajnim i përshtatshëm për menaxhimin e ujërave. Sidoqoftë, me anë të nismës së Holandës dhe procesit të ri të koordinimit me palët përkatëse të interesit dhe ST-KKU-në po shkohet drejt krijimit të një dege për ujin në SHAP për trajnimin e institucioneve në të gjitha nivelet administrative të sektorit të ujit, përfshirë nivelin e basenit ujor.

GE-MBU-ja me katër nëngrupet e veta të krijuara në mars 2021 mbledhin të gjitha institucionet kryesore që kanë lidhje me ujin (që nga niveli politikëbërës në atë ekzekutiv). Ai shërben si organi kryesor kombëtar ndërinstitucional për drejtimin e procesit të MBU-së për periudhën 2021-2027 si dhe mbështet negociatat për Shqipërinë sa i takon Kapitullit 27. Për rrjedhojë, trajnimet dhe mbështetja e GE-MBU-së është një vlerë e shtuar për bashkëpunimin ndërinstitucional dhe qëndrueshmërinë e proceseve në lidhje me menaxhimin e baseneve ujore.

Aktivitetet e planifikuara:

Aktivitetet e propozuara mbështesin formimin e kapaciteteve të mjaftueshme për funksionimin e MIBU-së në vend, bazuar në Strategjinë Kombëtare të MIBU-së dhe PMBU-së. Organet kryesore janë KBU-të dhe ZABU-të. Megjithatë, do të përfshihen edhe autoritetet përkatëse kombëtare dhe vendore.

- Analiza dhe vlerësimi i kapaciteteve institucionale të MIBU-së lidhur me zbatimin praktik të MBU-ve dhe parimet e mirëqeverisjes;
- Përgatitja e PZHK-së për arritjen e kapaciteteve të duhura për AMBU-në dhe katër ZABU / shtatë KBU-të;
- Zbatimi i PZHK-së në Agjencinë për Menaxhimin e Burimeve Ujore dhe basenet ujore të përzgjedhura;
- Mbështetja e krijimit të një platforme të përhershme për Mësim dhe Zhvillim, përfshirë transferimin e njohurive dhe mekanizmat e shkëmbimit.
- Trajtime të përshtatura (në vendin e punës) për GE-MBU-të dhe katër nëngrupet lidhur me përgatitjen/zbatimin e PMBU-ve sipas qasjes “mëso duke praktikuar”, si dhe bazuar në planet/udhërrëfyesin e përfunduar për Menaxhimin e Baseneve Ujore.

3.4.4. Përmirësimi i kuadrit buxhetor (RP4)

Për të siguruar një menaxhim të mirë të baseneve ujore dhe për të përmirësuar funksionimin e institucioneve përgjegjëse (shihni RP2 dhe 3), përmirësimi i kuadrit buxhetor është një element i rëndësishëm i Projektit.

Në këtë drejtim Projekti do të fillojë me piketimin dhe vlerësimin e sistemeve dhe procedurave ekzistuese dhe masat e planifikuara për financimin e MBU-ve. Këtu përfshihet vlerësimi i zbatimit të VKM nr. 993 (9 dhjetor 2020) “Për miratimin e tarifave për përdorimin e ujit dhe shkarkimeve” që do të shërbejë për një analizë të statusit dhe mangësive në kuadrin buxhetor ekzistues për menaxhimin në nivel baseni. Kjo analizë do të identifikojë fokusin për përgatitjen e një strategjie financimi për t’u përgatitur për MIBU-në në nivel baseni.

Strategjia e financimit do të përshkruajë nevojat financiare për të gjitha aspektet e MIBU-së në nivel baseni dhe do të paraqesë skenarë të ndryshëm për financimin e mundshëm nga burimet e identifikuara të mundshme të financimit (siç janë tarifat për nxjerrjen, shkarkimin e ujit, tatimet, transfertat etj.), si dhe do të përfshihet barazia gjinore dhe aspektet e gjithëpërfshirjes.

Pasi të përgatitet, konsultohet dhe dakordësohet propozimi për përmirësimin e kuadrit buxhetor midis palëve të interesit të përfshira (AMBU, MBZHR, MIE, MTM, KBU, MEF, komuniteti i donatorëve etj) do të përgatitet plani i zbatimit për kuadrin buxhetor për MIBU-të në nivel baseni. Planin për zbatimin e kuadrit buxhetor do të përmbajë masat e identifikuara, burimet e nevojshme, nevojat financiare, përgjegjësitë dhe detyrat për zbatimin, qëllimin dhe afatin kohor. Zbatimi do të kryhet nga qeveria dhe do të mbështetet nga Projekti.

Aktivitetet për përmirësimin e kuadrit buxhetor do të sinkronizohen me përmirësimin e kuadrit ligjor (RP 1), përgatitjen e PMBU-ve (RP2) dhe përmirësimin e kapaciteteve të menaxhimit të ujit (RP 3). Shumë nga aktivitetet përkatëse për RP-të 1-3 janë të ndërlidhura dhe ofrojnë në këmbim bazën për përmirësimin e kuadrit buxhetor, p.sh. nevojat financiare për planifikimin e MBU-ve dhe organizimin institucional në nivel baseni.

Aktivitetet e planifikuara:

- Analiza ekonomike dhe vlerësimi i kuadrit buxhetor të menaxhimit të burimeve ujore në nivel baseni sipas DKU-së për basenet ujore të përzgjedhura, diskutimit dhe pajtimit të kuadrit me palët përkatëse të interesit.
- Përgatitja e Planit të Zbatimit për Kuadrin Buxhetor të menaxhimit të burimeve ujore në nivel kombëtar dhe baseni, përfshirë standardet e të drejtës së njeriut për ujë si disponueshmëria, përballueshmëria dhe mosdiskriminimi në pasjen e ujit, instrumentet ekonomike për ciklin e ujit në Shqipëri (tërësisht në përputhje me BE-në);
- Mbështetja e institucioneve përkatëse dhe GE-MBU-ve dhe katër nëngrupeve për miratimin dhe zbatimin e planit të zbatimit të kuadrit buxhetor (përfshirë në vendin e punës).

3.4.5. Prokurimi i pajisjeve

Prokurimi i pajisjeve si kompjutera, programe ose servera për menaxhimin e basenit ujqor do të specifikohet gjatë zbatimit të Projektit. Kontrata e prokurimit që tejkalon 15,000.00 Euro do të publikohet në faqen e ADA-s çdo vit dhe do të përmbajë natyrën, titullin dhe qëllimin e kontratës, emrin dhe adresën e kontraktuesit dhe shumën e kontratës.

4. Zbatimi

4.1. Metodologjia dhe parimet themelore

Zbatimi i Projektit do të udhëhiqet nga parimet e mëposhtme ndërkombëtare dhe qasjet metodologjike:

- Politikat përkatëse të BE-së dhe legjisllacioni lidhur me furnizimin me ujë dhe kanalizimet do të merren në konsideratë dhe në përputhje me marrëveshjet përkatëse që Shqipëria ka nënshkruar me BE-në veçanërisht BE-DKU-në, BE-PVGJ II dhe Strategjia e BE-së për Përshtatshmërinë. Do të respektohen tërësisht parimet dhe vlerat e "Kartës Evropiane për zhvillimin e bashkëpunimit në mbështetje të qeverisjes vendore".
- Të gjitha ndërhyrjet duhet të udhëhiqen nga Deklarata e Parisit mbi Ndhimën Efektive dhe Axhendën Akra për Veprim dhe Partneriteti Busan për Bashkëpunim për Zhvillim Efektiv.
- Formulimi dhe zbatimi i gjithë aktiviteteve do të jetë në përputhje me politikat ekzistuese kombëtare dhe në koordinim me palët kryesore të interesit dhe ndërhyrjet në fushë (pajtueshmëria e politikave). Projekti do të mbështetet në përvojat ekzistuese, projektet, proceset dhe strukturat në vend.
- **Parimet e mirëqeverisjes** (p.sh. lidhur me organizimin institucional të KBU/ZABU-ve), **barazia gjinore** dhe fuqizimi i grave do të respektohen në të gjitha ndërhyrjet (shihni edhe Kapitullin 7.3.) si dhe do të zbatohet parashikimet në BE-PVGJ II (2016-2020).
- **Masa për zhvillimin e kapaciteteve** në kuadër të këtij Projekti nënkuptojnë procesin me anë të cilit individët, organizatat dhe shoqëritë përfitojnë, forcojnë dhe ruajnë aftësitë për përcaktimin dhe përbushjen e objektivave të tyre zhvillimore

me kalimin e kohës (sipas përkufizimit të UNDP-së për zhvillimin¹¹). Zhvillimi i kapaciteteve do të mbështetet në një qasje të orientuar drejt rezultateve dhe do të zbatohen parimet e barazisë gjinore (veprimet inkurajuese); kapacitetet e institucioneve përgjegjëse do të forcohen për rritjen e cilësisë së produkteve në politikëbërje, ofrimin e shërbimeve dhe monitorimin/mbikëqyrjen e menaxhimit të kontratës. Vëmendje e posaçme do t'i kushtohet identifikimit dhe analizës së faktorëve nxitës dhe kufizimeve që sjell ndryshimi, në mënyrë që të përcaktohet dhe të ofrohet kontributi/mbështetja më e mirë konkrete.

- **Transferimi i njohurive dhe qasja pjesëmarrëse:** Përfshin homologët dhe personelin që është përgjegjës për planifikimin (faza përgatitore), zbatimin dhe fazat përfundimtare të Projektit. Kjo do të shërbejë për ofrimin e përvojës konkrete dhe do të ndihmojë për marrjen dhe transferimin e njohurive. Njohuria teknike do të transferohet në mënyrë të atillë që palët përkatëse të interesit të aftësohen që të planifikojnë dhe zbatojnë aktivitete e tyre dhe më tej të përshtatin qasjet e veta strategjike.
- **Qasja për arritjen e konsensusit:** Do të mbahen konsultime të gjera me përfituesit e drejtpërdrejtë si dhe me palë të tjerë interesi të përfshira në sektorët përkatës, që mbulohen nga Projekti. Si rrjedhojë, për të gjitha aktivitetet e Projektit do të bihet dakord para zbatimit. Kjo do të sigurojë zbatimin e Projektit me anë të pjesëmarrjes, transparencës midis të gjitha palëve të interesit dhe llogaridhënies ndaj shoqërisë civile shqiptare. Do të promovohet bashkëpunimi ndërmjet sektorit publik dhe privat, si dhe me shoqërinë civile.
- Të gjitha ndërhyrjet do të udhëhiqen nga qasja bazuar në **të drejtat e njeriut** që përfshin parimet e i) disponueshmërisë, ii) cilësisë dhe sigurisë, iii) aksesueshmërisë, iv) përballueshmërisë, v) mosdiskriminimit. ZABU-të do të marrin mbështetje gjatë këtij Projekti në rolin e tyre si zbatuesit e detyrave. Krahas kësaj, konsumatorët dhe organizatat e shoqërisë civile duhet të mbështeten në rolin e tyre si mbajtësit e të drejtave. Shihni për më shumë informacion: Raporti i Fokusit të ADC-së për të Drejtën për Ujë dhe Higjienë¹². Qeveria shqiptarë është e angazhuar të miratojë një qasje bazuar në të drejtat e njeriut në sektorin e ujit me anë të bashkësponsorizimit të Rezolutës së Këshillit të OKB-së për të Drejtat e Njeriut dhe do të inkurajohet "E drejta e njeriut për të ujë të pijshëm të sigurt dhe higjienë " (miratuar më 28 shtator 2011).

Çështjet kryesore për t'u marrë në konsideratë në Projekt për sa u takon të **Drejtave të Njeriut** (DNJ):

- Ofrimi i një analizë për legjislacionin përkatës nga aspekti i të drejtave të njeriut përfshirë identifikimin e pikave hyrëse specifike në Projekt për lidhjen e ndërhyrjeve me standardet lidhur me të drejtat e njeriut për ujë (përfshirë *Acquis Communautaire*) dhe parimet e të drejtave të njeriut.
- Të dhënat do të mbledhen në mënyrë të ndara sipas gjinisë dhe aspekteve të vulnerabilitetit, p.sh. zonat ku jetojnë minoritetet.
- Sigurimi i pjesëmarrjes së komuniteteve lokale, përfshirë komunitetet e marzhinalizuara në strukturat drejtuese të ZABU-ve.
- Procesi i buxhetimit për qëndrueshmërinë ekonomike do të bazohet në të drejtat e njeriut (respektimi i parimit për të drejtë të barabartë për ujë dhe përballueshmëri)

¹¹ See UNDP practice note: http://content.undp.org/go/cms-service/download/asset/?asset_id=1654154

¹² http://www.entwicklung.at/uploads/media/Focus_Right_to_Water_Apr2013.pdf

Në lidhje me zbatimin e qasjes bazuar në të drejtat e njeriut, Projekti synon të kontribuojë për OZHQ-të e synuara dhe angazhimin e Shqipërisë:

- Synimi OZHQ-së 6.1: Deri në vitin 2030 do të arrihet akses universal dhe i barabartë në ujë të pijshëm të sigurt dhe të përballueshëm për të gjithë.
- Synimi OZHQ-së 6.3: Deri në vitin 2030, përmirësimi i cilësisë së ujit duke ulur ndotjen, eliminimin e mbetjeve dhe minimizimin e çlirimit të kimikateve dhe materialeve të rrezikshme, përgjysmimi i përqindjes së ujërave të zeza të papërpunuara dhe rritja e riciklimit.
- Synimi OZHQ-së 6.4: Deri në vitin 2030, rritje domethënëse e efikasitetit të përdorimit të ujit në gjithë sektorët dhe sigurimi i nxjerrjes dhe furnizimit me ujë të pijshëm për të trajtuar mungesën e ujit dhe për të ulur ndjeshëm numrin e personave që vuajnë nga mungesa e ujit.
- Synimi 6.6 i OZHQ-së: Deri në vitin 2020 mbrojtja dhe rikthimi i ekosistemeve ujore, përfshirë malet, pyjet, ligatinat, lumenjtë, akuiferët dhe liqenet.
- Synimi 6.b i OZHQ-së: Mbështetja dhe forcimi i pjesëmarrjes së komuniteteve lokale për përmirësimin e menaxhimit të ujit dhe higjienës.
- Synimi 15.1 i OZHQ-së: Deri në vitin 2020 sigurimi i ruajtjes, rikthimit dhe përdorimit të qëndrueshëm të ekosistemeve tokësore dhe të nëndheshme, veçanërisht pyjet, ligatinat, malet dhe tokën e thatë në përputhje me detyrimet e marrëveshjeve ndërkombëtare.
- Synimi 16.6 i OZHQ-së: Zhvillimi i institucioneve efektive, llogaridhënëse dhe transparente në të gjitha nivelet;
- Synimi 16.7 i OZHQ-së: Sigurimi i vendimmarrjes reaguese, pjesëmarrëse dhe përfaqësime në të gjithë nivelet.

4.2. Grupi i synuar dhe përfituesit

Ky Projekt dhe aktivitetet e përcaktuara synojnë të forcojnë MIBU-në në Shqipëri, duke ofruar asistencë në zhvillimin e kapaciteteve në nivel qendror dhe vendor.

Meqë Projekti synon të mbështesë si nivelin qendror dhe rajonal/vendor, atëherë përfitues janë organet vendimmarrëse, zbatuese dhe operationale në të gjitha nivelet (shihni shtojcën 1-c, kuadri institucional). Një analizë e palëve të interesit është pjesë e Fazës së Konceptimit.

Grupi i synuar kryesor por në të njëjtën kohë partner në këtë Projekt është:

- AMBU:
 - Me anë të përmirësimit të bazës për trajtimin e sektorit të ujit, zbatimi efektiv i politikës së MIBU-së dhe forcimi i kapaciteteve në nivel qendror.
 - Me anë të përmirësimit të rregullimit të fushës së ujit në kuadër të pajtimit të PMBU-së me BE-DKU dhe programet dhe planet strategjike.
 - Me anë të përfitimit nga programet e përshtatura, M&ZH që mundëson menaxhim të burimeve ujore më profesionale dhe cilësore në nivel qendror.
 - Me anë të platformës M&ZH që mundëson trajnime të vazhdueshme, të qëndrueshme dhe të harmonizuara për të gjitha nivelet administrative në autoritetet shqiptare që lidhen me menaxhimin e ujit.

- Me anë të rritjes së tarifave të arkëtimit për nxjerrjen e ujit, çlirimin e lëngët, kostove administrative (tarifat për kërkesën fillestare dhe miratimin e lejes/autorizimit).
- KKU-të:
 - Me anë të PMBU-ve të miratuara për tri basenet ujore të zgjedhura, përmbushja e qëllimeve NSP;
 - Me anë të rritjes së tarifave të arkëtimit për nxjerrjen e ujit, çlirimin e lëngët, kostove administrative (tarifat për kërkesën fillestare dhe miratimin e lejes/autorizimit)
- ZABU/KBU-të:
 - Me anë të sigurimit të mjeteve të përmirësuara për menaxhimin efektiv të basenit ujor;
 - Me anë të përfitimit nga programe të përshtatura për mësim dhe zhvillim që mundësojnë funksionimin më profesional dhe të kualifikuar të ZABU-ve/KBU-ve;
 - Me anë të rritjes së tarifave të arkëtimit për nxjerrjen e ujit, çlirimin e lëngët, kostove administrative (tarifat për kërkesën fillestare dhe miratimin e lejes/autorizimit)
- Ministria e Financave dhe Ekonomisë:
 - Me anë të rritjes së tarifave të arkëtimit për nxjerrjen e ujit, çlirimin e lëngët, kostove administrative (tarifat për kërkesën fillestare dhe miratimin e lejes/autorizimit)
 - Me anë të përfitimit nga mbështetja për përmirësimin e kuadrit buxhetor për menaxhimin e basenit ujor.
- SHAP:
 - Me anë të platformës M & Zh që mundëson trajnim të vazhdueshëm, të qëndrueshëm dhe të harmonizuar për të gjitha nivelet e administratës në autoritetet shqiptare që kanë lidhje me menaxhimin e ujit.

Parashikohet që një numër prej 250 punonjësish që punojnë në këto institucione do të përfitojnë drejtpërdrejt nga Projekti.

Përfituesit e tërthortë:

- Qeveria e Shqipërisë: Me anë të rritjes së zhvillimit shoqëror dhe ekonomik, mirëmbajtjes së gjendjes së mirë ekologjike të lumenjve dhe rritjen e aftësive ripërtëritëse. Kontribut për përmbushjen e OZHQ-ve dhe progresit drejt anëtarësimit në BE.
- Popullsia shqiptare: Me anë të përmirësimit të aksesit në ujë të pijshëm, rritjes së cilësisë së shërbimit të ujit, përmirësimin e shëndetit dhe kushteve të jetesës, rritjen e aftësive ripërtëritëse dhe mundësimin e shërbimeve të ekosistemit si dhe rritjen e mundësive për punësim falë përmirësimit të mjedisit të biznesit.
- Bizneset private: Me anë të përkufizimit të niveleve të qëndrueshme të shërbimit me ujë, prodhimit të qëndrueshëm, cilësinë e mirë të ujit, rritjen e aftësive ripërtëritëse dhe ofrimin e shërbimeve përmes cilësisë së përmirësuar të ujit.
- Ekspertët shqiptarë në sektorin e ujit: Me anë të përfshirjes në Projekt do të ketë mundësi punësimi dhe shkëmbim përvojash me ekspertët ndërkombëtarë.
- Bashkitë dhe institucionet vendore: Me anë të përfshirjes në KBU-të që drejtohen nga prefektura.

4.3. Kohëzgjatja e Projektit dhe afatet¹³

Kohëzgjatja e Projektit nga fillimi deri në datën e fundit është 60 muaj dhe përfshin periudhën e zbatimit (4 muaj periudha e përgatitjes, 52 muaj faza operacionale dhe 4 muaj mbyllja e Projektit)

	Fazat e projektit	Kohëzgjatja	Muaji	
1	Faza e përgatitjes	4	Muaji 1 – 4	Periudha e zbatimit
2	Faza operacionale	52	Muaji 5– 56	
3	Konsolidimi/mbyllja e Projektit	4	Muaji 57 – 60	Konsolidimi/mbyllja (përfshirë aktivitetet përmbyllëse, dokumentimin dhe fillimin e periudhës së raportimit)

Faza e përgatitjes

Faza e përgatitjes mbulon të gjitha aktivitetet përgatitore dhe zgjat 4 muaj nga fillimi i periudhës së zbatimit. Gjatë fazës së përgatitjes merren të gjitha masat për krijimin e ekipit që do të kryejë zbatimin. Faza e përgatitjes së Projektit do të mundësojë organizimin logjistik, duke përfshirë organizimin e një ambienti të përshtatshëm që ndihmon për zbatimin e suksesshëm të Projektit.

Aktivitetet gjatë fazës së përgatitjes, ndër të tjera, përfshijnë:

- Punësimin e personelit dhe organizimin e zyrës përfshirë prokurimin e pajisjeve të zyrës;
- Identifikimin e personave të kontaktit për koordinimin strategjik dhe programimin e aktivitetëve si në nivel teknik në ministritë e linjës dhe me Kryeministrinë, ku përfshihet një listë e palëve të interesit për Projektin;
- Bashkëveprim me programe dhe projekte aktuale dhe përcaktimin e koordinimit të mundshëm si dhe përfshirjen në proceset e konsultimit (p.sh BB/SIDA, projektet e GIZ-it);
- Përgatitjen e organizimit të punës dhe të komunikimit me palët e interesit dhe përfituesit;
- Përgatitjen dhe mbajtjen e takimit të çeljes së projektit;
- Përgatitjen e manualeve të punës për projektin;
- Vlerësime të ndryshme (p.sh. mekanizmat e koordinimit dhe sistemet ekzistuese, strategjitë dhe planet, bashkëpunimi midis palëve të interesit, përfshirja gjinore në menaxhimin e integruar të ujit, kapacitetet dhe pikat e kontaktit);
- Nisjen dhe mbështetjen e krijimit të Komitetit Drejtues (KD), përfshirë hartimin e termave të referencës (TeR) për Komitetin Drejtues;
- Përzgjedhjen e baseneve ujore;
- Analiza e palëve të interesit;
- Përgatitja e një plani pune të detajuar;
- Përgatitja e një plani monitorimi dhe vlerësimi përfshirë rishikimin e kuadrit logjik dhe treguesve;
- Përgatitja e planit të detajuar të Komunikimit dhe Vizibilitetit;
- Dorëzimi i Raportit Përgatitor për miratim nga Komiteti Drejtues;
- Takimi i parë i Komitetit Drejtues do të mbahet në fund të fazës përgatitore.

¹³ Shihni Shtojcën 1-b për planin paraprak të punës

Faza operationale

Faza operationale është parashikuar që të zgjasë 52 muaj. Aktivitetet do të zbatohen sipas Përshkrimit të Projektit, planeve të punës të dakordësuara dhe rishikimin e mundshëm të tyre pas konsultimit dhe miratimit nga Komiteti Drejtues.

Vlerësimet e jashtme do të kryhen në mesin dhe fundin e fazës operationale (shihni Kapitullin 12).

Faza e konsolidimit/ mbylljes

Faza e konsolidimit/mbylljes që do të zgjasë katër muaj do të sigurojë përfundimin në mënyrë të koordinuar të aktiviteteve të Projektit, përfundimin e dokumentimit të produkteve të Projektit, dorëzimin dhe transferimin e pajisjeve të Projektit tek AMBU-ja dhe/ose agjencitë e varësisë së saj dhe mbylljen e zyrës së Projektit. ADA do të fillojë përgatitjen e raportit përshkrues përfundimtar, raporteve financiare dhe të verifikimit të shpenzimeve lidhur me mbylljen e Projektit brenda gjashtë muajve nga perioda e raportimit pas përfundimit të periudhës së zbatimit.

Gjithashtu, për prezantimin e produkteve përfundimtare dhe rezultateve të Projektit do të organizohet një aktivitet përmbyllës.

4.4. Raportet

Raporti përgatitor

Në fund të fazës përgatitore ADA do të dorëzojë Raportin Përgatitor në kohë për takimin e parë të Komitetit Drejtues. Raporti Përgatitor do të përfshijë gjetjet për sa i takon nevojës për rishikimin e strategjive dhe masave konkrete, kuadrin logjik të rishikuar, planin e detajuar të punës, si dhe planet e Monitorimit dhe Vlerësimit si dhe të Komunikimit dhe Vizibilitetit, dhe TeR për Komitetin Drejtues.

Raportet për progresin vjetor

Raportet e progresit teknik dhe financiar tregojnë statusin dhe progresin e Projektit kundrejt treguesve të përcaktuar në matricën e kuadrit logjik dhe planin e punës. Raportet venë në dukje ndonjë incident konkret apo vështirësi të hasur si dhe masat për t'i tejkaluar, programin kohor dhe planin e përditësuar të punës, ndonjë nevojë konkrete për masa, informacion për marrëdhënien me partnerët dhe pasqyrën financiare/situacionin e shpenzimeve dhe parashikimin për periudhën e ardhshme të raportimit.

ADA do të përgatisë raportet e progresit vjetor para takimeve të KD-së. Për këto raporte do të jepet fillimisht pëlqimi nga Sekretariati Teknik dhe më pas do të miratohen nga BE-ja.

Raportet përfundimtare

Raporti i fundit Teknik dhe Financiar mbulon të gjithë periudhën e zbatimit dhe do të pasqyrojë të gjitha aktivitetet, produktet dhe rezultatet e Projektit, duke përfshirë ndër të tjera:

- Përmbledhjen ekzekutive
- Raportimin e produkteve dhe rezultateve të prodhuara nga secili aktivitet dhe ndikimin lidhur me grupin e objektivave, të raportuar kundrejt matricës së kuadrit logjik dhe bazuar në treguesit e Projektit;

- Përshkrimin e incidenteve të veçanta, sfidave dhe mësimave të nxjerra, si dhe aktivitetet monitoruese;
- Të gjitha dokumentet/publikimet e realizuara dhe raportet mediatike të publikuara;
- Një tabelë përmbledhëse që paraqet të gjitha prokurimet;
- Dorëzimin dhe transferimin e pajisjeve tek autoritetet

5. Mënyra e zbatimit

Struktura organizative për zbatimin e Projektit synon të garantojë ndarje të qartë dhe efektive të punës dhe kompetencave vendimmarrëse, marrjen në zotërim nga ana e përfituesve dhe përfshirjen e duhur të gjitha palëve të interesit dhe koordinimin me ta. Gjithashtu, Projekti duhet të ndihmojë për menaxhimin e orientuar drejt rezultateve, zbatimin në kohë të aktiviteve dhe përdorimin efikas të fondeve.

5.1. Struktura drejtuese

Për të siguruar koordinimin, menaxhimin e mirë të Projektit dhe zbatimin e suksesshëm të aktiviteve, ADA ka përcaktuar një ekip ekspertësh që do të jenë pjesërisht të vendosur në zyrat e ADA-s në Vjenë, Zyrën e ADA-s për Bashkëpunim në Tiranë dhe Zyrën e Projektit në Tiranë. Ata do të jenë përgjegjës për menaxhimin, mbikëqyrjen dhe monitorimin e zbatimit të Projektit. Menaxhimi i përditshëm i Projektit do të kryhet nga Njësia Zbatuese që do të krijojë ADA me një ekip ekspertësh ndërkombëtar dhe kombëtar tepër të kualifikuar të vendosur në Tiranë.

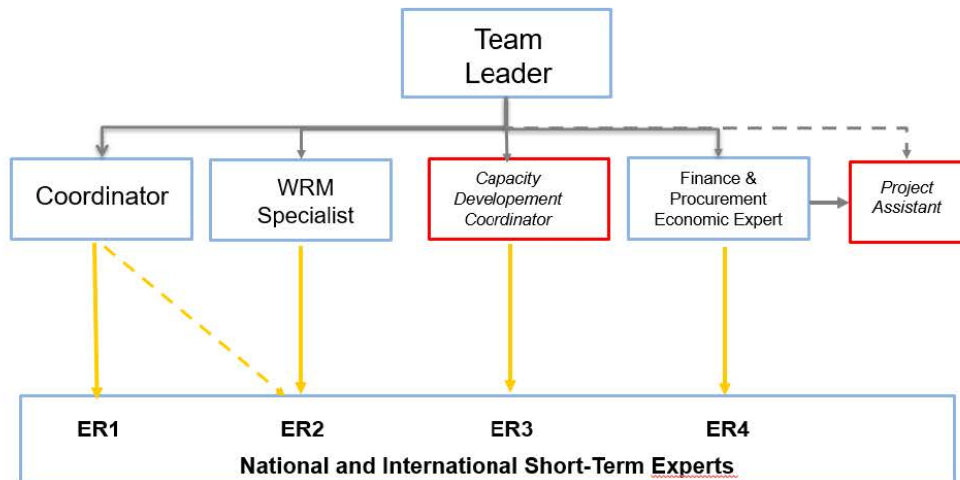
Në zyrat e ADA-s në Vjenë, ekspertët e shërbimeve mbështetëse do të jenë përgjegjës për mbikëqyrjen, menaxhimin dhe garantimin e cilësisë. Ata janë ngarkuar me detyra konkrete për zbatimin e suksesshëm të Projektit. Këshilltari Teknik i ADA-s (deri në 15%) do të ofrojë pra ekspertizë teknike në të katër fushat e rezultateve dhe Njësia Zbatuese përfshirë vizitat vjetore të monitorimit. Menaxheri i Projektit të ADA-s (deri në 10%) ka detyra që përfshijnë mbikëqyrjen e përgjithshme, garantimin e cilësisë së raportimit dhe monitorimit vjetor. Eksperti i financës/kontabilitetit (deri në 5%) është përgjegjës për kontrollin e cilësisë së kontabilitetit, vleftësimin e të gjitha shpenzimeve çdo muaj, vleftësimin e raporteve financiare dhe krijimin e një sistemi financiar për NJZ-në.

Zyra e Koordinimit të ADA-s për Bashkëpunimin Teknik në Tiranë do të luajë një rol të fuqishëm bashkërendues për Projektin. Koordinatorin e programit (deri në 20%) do të konsultohet me palët e interesit lidhur me kuadrin institucional dhe ligjor, do të mbështesë ministrin përgjegjës për ndjekjen e PMBU-ve ose do të mbështesë në analizën e mangësive të dokumenteve ekzistuese sa i takon kriteret e PMBU-së. Eksperti financiar (deri në 15%) do të mbikëqyrë kontabilitetin e NJZ-së, do të bashkëautorizojë të gjitha transaksionet financiare, do të përgatisë raporte financiare dhe parashikimi dhe do të mbikëqyrë prokurimin dhe shërbimet e tjera çdo ditë në përputhje me Manualin e ADA-s për Punën e Projektit.

Njësia Zbatuese (NJZ) në Tiranë	ADA ZK Tiranë	ADA Vjenë (selia)
Drejtuesi Projektit (ëater expert Intl.) 57m, 100% Koordinator (ekspert insitut.) 56m, 100% Ekspt finance, prokurimi dhe ekonomist 58m, 100% Specialist për menaxhimin e burimeve ujore 34m, 100% Koordinator për zhvillimin e kapaciteteve 24m, 100% Asistente projekti 27m, 100% Ekspt afatshkurtër	Koordinator programi 60m, (deri 20%) Ekspt finance 60m, (deri 15%)	Këshilltar teknik 60m, (deri 15%) Menaxhimi projektit 60m, (deri 10%) Ekspt finance 56m, (deri 5%)

5.1.1. Njësia e Zbatimit (NJZ)

Njësia e Zbatimit përbëhet nga Drejtuesi ndërkombëtar i Ekipit dhe pesë ekspertë vendas pra Koordinator, Eksperti i Financës, Prokurimeve dhe Ekonomik, Specialisti për Menaxhimin e Burimeve të Ujit (MBU), Koordinator për Zhvillimin e Kapaciteteve dhe Asistenti i Projektit. Ekipi i NJZ-së do të jetë siç ilustron më poshtë:

Koordinatori, përveçse do të jetë përgjegjës për koordinimin e të gjitha aktiviteteve të projektit, do të shërbejë dhe si personi përgjegjës për RP1 të projektit për kuadrin ligjor dhe Grupin Juridik të Ekspertëve. Specialisti i menaxhimit të burimeve të ujit do të jetë përgjegjës për zbatimin e detyrave lidhur me menaxhimin e baseneve ujore për RP2 të Projektit, më konkretisht për përgatitjen e versionit paraprak të PMBU-së për basenet e përzgjedhura ujore me AMBU-në dhe grupin e ekspertëve të menaxhimit të baseneve ujore. Koordinator për Zhvillimin e Kapaciteteve do të jetë përgjegjës për zbatimin e detyrave që lidhen me zhvillimin e kapaciteteve dhe trajnimet e RP3 të Projektit. Eksperti i Financës, Prokurimeve dhe Ekonomisë do të jetë përgjegjës për menaxhimin e financave dhe prokurimeve të Projektit, si dhe do të jetë personi përgjegjës për RP4 të Projektit, analiza ekonomike. Ai do të asistohet prej Asistentit të Projektit në punën e përditshme lidhur me prokurimet dhe aktivitetet mbështetëse të Projektit.

Në Zyrën e Projektit do të qëndrojnë 6 punonjësit e NJZ-së, si dhe do të ketë ambient pune për takimet e brendshme dhe ekspertët e jashtëm afatshkurtër që do të punojnë për realizimin e Rezultateve të Pritshme 1 – 4.

Drejtuesi i Ekipit (DE) i NJZ do të jetë ekspert ndërkombëtar në fushën e ujërave që ka përvojë në menaxhimin e projekteve dhe ekspertizë me Direktivën Kuadër të BE-së për Ujin dhe Menaxhimin e Baseneve Ujore. Krahas detyrave drejtuese, ai/ajo do të ofrojë asistencë teknike për PMBU-në dhe fushat e tjera të rezultateve. Ai/ajo do të punësohet në këtë projekt me kohë të plotë për një periudhë 57-mujore dhe do të jetë kryesisht përgjegjës për:

- Menaxhimin e përgjithshëm teknik dhe financiar nën mbikëqyrjen e Zyrës së Koordinimit të ADA-s;
- Ofrimin e asistencës teknike për të gjitha rezultatet e pritshme (1, 2, 3, 4)
- Zgjedhjen e ekspertëve afatshkurtër dhe koordinimin dhe monitorimin e përgjithshëm të ekspertëve;
- Informimin paraprak dhe raportimin pas faktit të ekspertëve, ADA-s, ministrive dhe delegacioneve zyrtare;
- Komunikimin me zyrtarët e qeverisë dhe Delegacionit të BE-së;
- Mundësimin e takimeve me palët e interesit dhe takime të tjera koordinuese;

- Organizimin e takimeve të Komitetit Drejtues;
- Kontrollin e cilësisë së ndërhyrjeve të Projektit;
- Organizimin e vlerësimeve të jashtme;
- Përgatitjen e raporteve (të jashtme/të brendshme), përfshirë raportin përfundimtar që do t'i dorëzohet Delegacionit të BE-së.

Koordinatori do të jetë ekspert institucional me përvojë në fushën e koordinimit të projekteve. Ai/ajo do të punësohet nga Projekti me kohë të plotë për një periudhë 56-mujore dhe do të jetë kryesisht përgjegjës për:

- Mbështetjen e Drejtuesit të Ekipit në zbatimin e Projektit;
- Koordinimin e aktiviteteve bazuar në planin e punës së miratuar;
- Mundësimin e ekspertizës teknike për të gjitha rezultatet e pritshme, në veçanti për përfundimin e paketës ligjore të përafuar (RP 1);
- Mbështetje për grupin juridik ndërinstitucional të themeluar në mars 2021;
- Koordinimi i masave për përfundimin e paketës ligjore të përafuar tërësisht në përputhje me BE-në;
- Mbështetja e raportimit (të brendshëm/të jashtëm), përfshirë raportin përfundimtar që i dorëzohet Delegacionit të BE-së;
- Zbatimi i Planit të Komunikimit dhe Vizibilitetit për Projektin;
- Asistencë gjatë fazës së mbylljes.

Eksperti i Financës, Prokurimeve dhe Ekonomisë do të punësohet nga Projekti me kohë të plotë për një periudhë 58-mujore dhe do të jetë kryesisht përgjegjës për:

- Mbështetjen e Drejtuesit të Ekipit në administrimin e përditshëm të zyrës;
- Menaxhimin e arkës së projektit;
- Arkivimin dhe dokumentimin;
- Asistencë për përgatitjen e Komitetit Drejtues;
- Asistencë për përgatitjen e seminareve, trajnimeve dhe misionëve në terren;
- Kontabilitetin
- Mbështetje për përgatitjen e analizës ekonomike dhe vlerësimin e menaxhimit të burimeve ujore në nivel kombëtar dhe baseni ujor;
- Koordinimi i masave për të mbështetur AMBU-në dhe grupin e ekspertëve të MBU-së dhe katër nëngrupet për përgatitjen e programit të masave lidhur me tre basenet ujore të përzgjedhura;
- Përgatitja dhe regjistrimi i të gjitha transaksioneve financiare në përputhje me sistemin financiar të ADA-s;
- Prokurimin në përputhje me Manualin e Punës së Projektit të ADA-s;
- Mbështetjen e raporteve financiare;
- Asistencë për kryerjen e auditimeve;
- Asistencë gjatë fazës së mbylljes.

Asistenti i Projektit do të punësohet nga Projekti me kohë të plotë për një periudhë 27-mujore dhe do të jetë përgjegjës për të asistuar ekspertin e financës, prokurimeve dhe ekonomisë për:

- Mbështetje për ekspertët ndërkombëtare për kryerjen e misionëve (komunikimi, udhëtimin, rezervimin e hotelit etj.);
- Kontribucion në organizimin e trajnimeve/seminareve dhe misionëve në terren;
- Mbledh, ruan dhe mban të gjithë informacionin në bazën e të dhënave të Projektit;

- Asiston në blerjet e zyrës sipas nevojave të Projektit;

Specialisti për Menaxhimin e Burimeve të Ujit do të punësohet nga Projekti me kohë të plotë për një periudhë 36-mujore dhe do të jetë përgjegjës për:

- Asistencën për bashkëpunimin institucional mes AMBU-së dhe palëve kryesore të interesit në Shqipëri, në veçanti lidhur me aspektet e procesit të menaxhimit të integruar të burimeve ujore (në përputhje me BE-DKU);
- Mbështetje për AMBU-në në procesin e koordinimit dhe funksionimit të grupit tematik për menaxhimin e burimeve ujore nën GIMP-në dhe mbështetje për grupin ndërinstitucional të ekspertëve për menaxhimin e baseneve ujore dhe 4 nëngrupeve;
- Koordinimi i masave për përgatitjen e planeve MBU, orientimi dhe organizimi i aktiviteteve planifikuese për MBU-në në përputhje me BE-DKU-në, si dhe me rekomandimet e BE-së në lidhje me kapitullin 27, duke pasur parasysh Negociatat mes Shqipërisë dhe BE-së;
- Asistencë/ekspertizë teknike për aspekte të ndryshme të planeve për menaxhimin e baseneve ujore në bashkëpunim të ngushtë me ekspertët e BE-MIU-së për menaxhimin e baseneve ujore.

Koordinatori për Zhvillimin e Kapaciteteve do të punësohet nga Projekti me kohë të plotë për një periudhë 24-mujore dhe do të jetë përgjegjës për:

- Mbikëqyrjen e organizimit dhe zbatimit në kohë të programit të trajnimit për autoritetet në nivel kombëtar dhe në nivel baseni;
- Ofrimin e asistencës dhe kontributit të drejtpërdrejtë në ndërtimin e krijimit e bazës së të dhënave për trajnimet të përfituesit, përfshirë monitorimin e zbatimit të programeve të trajnimit për AMBU-në dhe institucioneve të tjera përgjegjëse;
- Lehtësojë komunikimin midis përfituesit dhe Shkollës së Administratës Publike (SHAP);
- Koordinimi i procesit në përgjithësi për krijimin dhe zbatimin e një platforme të përhershme trajnimi për sektorin e ujit në Shqipëri, për të mbështetur institucionet e përfshira/që kanë përfaqësim në GE-MBU dhe 4 nëngrupet e krijuara në mars 2021.

NJZ-ja do të angazhojë një numër **ekspertësh afatshkurtër vendas dhe ndërkombëtar** që do të zbatojnë detyra konkrete nën drejtimin e Drejtuesit të Ekipit dhe do të mbulojnë fushat e ekspertizës sipas nevojës (joshteruese):

- Kuadri ligjor për mjedisin
- Biodiversiteti dhe ekosistemi
- Ndryshimi klimatik
- Menaxhimi i financave publike
- Zhvillimi institucional
- Menaxhimi i burimeve të ujit
- Cilësia e ujit dhe menaxhimi i kërkesës
- Rregullimi i fushës së ujit
- Mirëqeverisja dhe të drejtat e njeriut (veçanërisht e drejta e njeriut për ujë)
- Gjinia, gjithëpërfshirja sociale
- Të tjera sipas nevojës (p.sh. hidrolog etj.)

Termat e referencës për ekspertët e jashtëm afatgjatë do të përgatiten gjatë fazës përgatitore. Termat e referencës për ekspertët afatshkurtër do të hartohen gjatë zbatimit të Projektit sipas planit të punës dhe nevojës për ekspertizë. Ekspertë ndërkombëtarë (1.370 ditë pune) dhe ekspertë vendas (1.680 ditë pune) do të kontraktohen për të kryer aktivitetet sipas Rezultateve të Pritshme. Për shkak të kompleksitetit dhe rëndësisë së baseneve ujore, më shumë se gjysma e ditëve të planifikuara të punës së ekspertëve u dedikohen planeve të menaxhimit të tyre (RP 2).

5.1.2. Zyra e Projektit

Në mënyrë që të zbatohet Projekti nevojitet të ketë zyrë. Zyra do të shërbejë për punonjësit e NJZ-së që janë caktuar për funksionimin e punës përfshirë administrimin dhe menaxhimin (shih më lart). Personeli i NJZ-së do të zbatojë detyrat e përcaktuara në Përshkrimin e Projektit. Drejtuesi i Ekipit është përgjegjës për funksionimin e zyrës së Projektit (si menaxhimi i ambienteve, qiraja, pajisjet, mirëmbajtja, riparimet, materialet, furnizime dhe shërbimet TIK).

5.2. Komiteti Drejtues (KD)

Komiteti Drejtues do të jetë autoriteti kryesor për Projektin dhe do të ofrojë drejtim të përgjithshëm strategjik për zbatimin e Projektit. KD-ja do të përbëhet nga përfaqësues të nivelit të lartë të AMBU-së, ministritë e linjës të zgjedhura, BE-ja dhe ADA. Takimet e KD-së do të kryesohet nga AMBU-ja dhe bashkëkryesohen nga ADA.

KD-ja do të mbledhet njëherë në vit. Gjithashtu do të mbledhet jashtë radhe për çështje urgjente nëse kërkohet nga një anëtar i KD-së. Komiteti Drejtues do të miratojë raportet vjetore. Vendimet strategjike që kanë efekte buxhetore do të jenë objekt aprovimi nga BE/ADA.

Termat e Referencës për KD-në u përgatitën gjatë fazës përgatitore nga Zyra e Koordinimit të ADA-s dhe Drejtuesi i Ekipit në bashkëpunim me Delegacionin e BE-së, AMBU-në dhe palë të tjera interesit.

5.3. Roli i vendit partner

AMBU-ja dhe homologët kryesorë nga vendi partner luajnë rol të rëndësishëm për zbatimin e Projektit. AMBU-ja ka në zotërim Projektin. Gjithashtu, AMBU-ja në cilësinë e ST-KBU-së, luan rol koordinues shumë të rëndësishëm pasi shumica e Projektit trajton aspekte ndërsektoriale dhe ndërinstitutionale. Niveli drejtues AMBU-së pritet të caktojë një zyrtar si pika kryesore e kontaktit për Projektin. Përveç kësaj, do të nënshkruhet marrëveshje midis ADA-s dhe AMBU-së për caktimin e roleve dhe përgjegjësi gjatë fazës së zbatimit.

Detyrat dhe përgjegjësitë kryesore të institucioneve në vendin partner janë:

- Ndërveprimi me ekipin e Projektit (veçanërisht NZ dhe ZK e ADA-s) në punën e përditshme lidhur me çështjet operationale;
- Mundësimi i mbështetjes së nevojshme logjistike dhe ambienteve për zyrën e projektit (shih 5.1.2), ST dhe takimeve mujore koordinuese;
- Sigurimi i bashkëpunimit midis palëve kryesore të interesit;
- Personeli i palës homologe është i disponueshëm për zbatimin efektiv;
- Caktimi i një homologu kombëtar në nivel ministrie;

- Sigurimi i koordinimit me programet përkatëse, projekte dhe aktivitete të tjera në fushën e ujit ose që kanë lidhje me të;
- Sigurimi i pjesëmarrjes aktive të AMBU-së në aktivitetet për ngritjen e kapaciteteve për këtë sektor;
- Sigurimi i të dhënave dhe informacioneve të nevojshme për zbatimin e suksesshëm.

6. Efekti financiar

Bashkëfinancimi i ADA-s në Projektin konkret me një shumë prej 1,5 milionë Euro do të ketë efekt të ndjeshëm financiar në ndikimin e Projektit. Menaxhimi i integruar i ujit është në fokusin e Strategjisë Austriake për Zhvillim dhe Bashkëpunim për Shqipërinë në sektorin e ujit. Zhvillimi i qëndrueshëm i kapaciteteve në sektorin e ujit ka qenë një nga aspektet kryesore të ndërhyrjes së ADA-s në Shqipëri me anë të prezantimit dhe udhëzimit të përfituesve në menaxhimin ciklik të projektit që nga kryerja e vlerësimit të nevojave dhe ndikimit të projektit në mjedis, te studimet e fizibilitetit, mbështetjen e konceptimit të projektit, tenderimin, kontraktimin dhe monitorimin e vlerësimit. Që nga viti 2010 deri në 2013 Austria u caktua nga partnerët për zhvillim si pikë kontakti dhe donator kryesor i BE-së për sektorin e ujit në Shqipëri. Në këtë cilësi, ADA organizoi koordinimin e ndërhyrjeve, shkëmbimin e informacioni dhe dialogun politik me palët e interesit.

ADA e ka treguar aftësinë në përvojën e mëparshme me asistencën teknike për shërbimin publik të ujit. Projekti ATSUH ("Asistencë Teknike në Sektorin e Furnizimit me Ujë dhe Higjienën në Shqipëri dhe", 2013 – 2015) që u financua nga Bashkimi Evropian (1,9 milionë Euro) dhe ADA (2,3 milionë Euro). Kontributet financiare u kanalizuan nga ADA me anë të delegimit të menaxhimit. Projekti forcoi kapacitetet drejtuese dhe operacionale të 57 ndërmarrjeve të ujësjellësit në aspekte të përgjithshme të shërbimeve të ujit dhe kanalizimeve. Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizimeve (DPUK) u mbështet në mënyrë efektive në zhvillimin e kapaciteteve të saj për menaxhimin, planifikimin, analizën e të dhënave dhe zhvillimin e burimeve njerëzore në sektorin e ujit dhe kanalizimeve.

ADA ka shumë përvojë në kontraktimin e shërbimeve në sektorin e ujit dhe ka besim se kompani ndër/kombëtare dhe/ose ekspertë shumë të zotë dhe me përvojë të gjerë në zbatimin e ndërhyrjeve në këtë sektor do të marrin pjesë në zbatimin e Projektit. Ata do të bëhen partner me palët e interesit vendase për të siguruar njohurinë kontekstuale, përvojën dhe për të sjellë ekspertizën teknike në Shqipëri.

7. Qëndrueshmëria

Siç përshkruhet në Dokumentin e Projektit, themeli i Projektit është qëndrueshmëria e investimeve dhe shërbimeve në fushën e ujit dhe mbetjeve ujore.

Qëndrueshmëria është mishëruar edhe në angazhimin e qeverisë në axhendën për reformën e përgjithshme të administratës publike (Strategia RAP-it 2015-'20) dhe përbushjen e parimeve të administratës publike. Një aspekt i rëndësishëm në këtë drejtim është angazhimi për politika gjithëpërfshirëse dhe bazuar në prova si dhe zhvillime legjislativë, siç pasqyrohet në RP1 të këtij Projekti. Qasja që përfshin përafrimin e legjisllacionit më të mirë në përputhje me legjisllacionin e BE-së dhe bazuar në vlerësimet e përshtatshme të ndikimit, konsultimet e gjera sektoriale me anë të GIMP-së dhe grupeve tematike, konsultimet publike në kohë me palët e jashtme të interesit dhe zbatimin e menaxhimit të integruar të ujit në nivel baseni do të krijojë qëndrueshmëri më të lartë në sektorin e ujit në planin afatgjatë. Kuadri buxhetor dhe ngritja e kapaciteteve janë masa të

rëndësishme të parashikuara në këtë veprim, të cilat do të kontribuojnë në qëndrueshmërinë afatgjatë të sektorit.

Aktivitetet për zhvillimin e kapaciteteve të Projektit përfshijnë mbështetjen institucionale dhe trajnimin që do të ndihmojë për qëndrueshmërinë institucionale të administratës publike dhe palëve të interesit në këtë sektor, gjithnjë nëse ka qëndrueshmëri të punonjësve kryesorë në nivel administrative dhe teknik në institucionet e mbështetura (RP 3). Projekti do të fokusohet në zhvillimin e kapaciteteve dhe fuqizimin e grupeve të synuara në të gjitha nivelet e angazhimit, që do të thotë zhvillimi i kapaciteteve individuale/burimeve njerëzore, kapacitetet institucionale dhe niveli i sistemit. Rëndësi e posaçme do t'i kushtohet grupit të ekspertëve për MBU-në dhe katër nëngrupeve të krijuara në mars 2021. Aspektet mjedisore, sociale dhe gjinore të përshkruara në PeP do të merren parasysh dhe do të përfshihen sa më shumë të jetë e mundur (p.sh. në përfshirjen e palëve të interesit, zhvillimin e kapaciteteve, punësimin e personelit, zhvillimin e kurrikulës, trajnimet, etj.).

ADA parashikon në të gjitha ndërhyrjet vlerësimin e gjinisë, vlerësimet mjedisore dhe të standardeve sociale ndaj edhe kjo ndërhyrje do të vlerësohet sipas rastit. Aty ku është e nevojshme, do të bëhen rekomandime dhe do të përfshihen në procedurat e brendshme për kontrollin e cilësisë. Në këtë mënyrë, NJZ-së do t'i kërkohet të marrë parasysh rekomandimet e dhëna dhe do të raportojë rregullisht mbi progresin e arritur për zbatimin, çka do t'i mundësojë ADA-s monitorimin e pajtueshmërisë me aspektet e qëndrueshmërisë.

Krahas efekteve të përcaktuara afatgjata të zhvillimit, Projekti do të kontribuojë drejtpërdrejt dhe tërthorazi në Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të OKB-së, veçanërisht në OZHQ 6 për Ujin e Pastër dhe Kanalizimet, OZHQ 3 për Shëndetin dhe Mirëqenien, OZHQ 12 për Konsumin dhe Prodhimin e Përgjegjshëm, OZHQ 13 për Veprimin Klimatik dhe OZHQ 15 për Jetën në Tokë.

7.1. Aspektet mjedisore

Përfshirja e përshtatjeve mjedisore dhe ndryshimit klimatik në programet dhe projektet përkatëse është një parim kyç për ADA-n. Më tej, zbatohen gjatë gjithë kohës garancitë mjedisore, gjinore dhe sociale siç janë përcaktuar në Manualin e ADA-s për Menaxhimin e Mjedisit dhe Ndikimit Social (MMNS).

Shumë studime, si dhe Komunikimi Kombëtar i Parë, i Dytë dhe i Tretë i Shqipërisë për Konventën Kuadër të Kombeve të Bashkuara për Ndryshimet Klimatike (KKKBNK) paraqiti një tablo të qartë të dobësive ndaj ndikimeve të ndryshimeve klimatike në Shqipëri. Dobësia e parë e identifikuar në sektorin e MIBU-së janë ndryshimet në reshje ose shkrirjen e borës që po tjetërsojnë sistemet hidrologjike dhe si rrjedhojë kanë pasoja në burimet ujore për sa i takon sasisë dhe cilësisë, rritjes së probabilitetit për reshje, thatësira dhe dukuri të tjera ekstreme, pasojat në ekosisteme dhe rrezen gjeografike të specieve.

Si rrjedhojë, ADA do përfshijë përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike në gjithë Projektin, dhe do të angazhohen ekspertë të ndryshimit klimatik gjatë zbatimit të programit.

Veçanërisht tek RP2, ADA do të sigurojë që pasojat nga ndryshimet klimatike dhe masat për përshtatjen ndaj tyre të pasqyrohen në dy PMBU-të. Hartimi i PMBU-ve do të mbështetet në modelimin sistematik të parashikimeve të ndryshimeve klimatike për dy basenet ujore të zgjedhura që do të përfitojnë nga përvojat e mëparshme me projektet e BB/SIDA, GIZ dhe ADA ClimaProof dhe do të sjellë propozime për ndërhyrje dhe masa përshtatëse.

Transpozimi dhe zbatimi i BE-DKU-së si dhe hartimi e zbatimi i PMBU-së kanë mundësinë të përmirësojnë situatën mjedisore. Masat e propozuara në ciklin e parë të PMBU-së përfshijnë vlerësimin e statusit ekologjik dhe kimik si dhe identifikimin e zonave sensitive mjedisore përfshirë zonat e mbrojtura. Këto duhen marrë në konsideratë kur të përcaktohen objektivat për përmbytjen e “statusit të mirë ekologjik”.

Nga pikëpamja mjedisore PMBU-ja duhet të lehtësojë:

- Përdorimin e qëndrueshëm të burimeve ujore për të siguruar mundësinë për ujë por duke mbrojtur shërbimet e ekosistemit;
- Arritjen e cilësisë së ujit për të siguruar ujë të pastër për brezat aktualë dhe të ardhshëm dhe ruajtjen e funksioneve të ekosistemit;
- Arritjen dhe ruajtjen e statusit të ekosistemit për të ofruar shërbime thelbësore mjedisore dhe socio-ekonomike në një mënyrë të qëndrueshme,
- Zbutjen e pasojave negative të përmbytjeve dhe ndryshimeve klimatike në infrastrukturë, ekosistemet dhe komunitetet bregore;

Do të zbatohet një qasje e integruar që merr në konsideratë lidhjen midis ujit, ushqimit, energjisë dhe mjedisit në përputhje me parimet e ADA-s¹⁴.

7.2. Aspektet sociale

Aktivitetet e planifikuara për forcimin e kapaciteteve në fushën e menaxhimit të integruar të ujërave mund të kontribuojnë në ndryshimin e mendësisë së institucioneve, politikanëve, nëpunësve civilë, profesorëve dhe studentëve, fermerëve, përfaqësuesve të sektorit privat dhe shoqërisë civile në përgjithësi.

Masat për zhvillimin e kapacitetit nuk do të zbatohen pa marrë parasysh aspektet vijuese të

- Përfaqësimit të barabartë të burrave dhe grave si trajnerë dhe si pjesëmarrës;
- Përfshirjen e personave nga grupet vulnerabël (p.sh. persona me aftësi të kufizuara, përfaqësues nga grupet minoritare etnike/fetare)
- Përmbytjes jo-diskriminuese dhe praktika e metodologji me ndjeshmëri sociale;
- Ndikimin social të përmbytjeve të trajnimit (p.sh. promovimi i gjithëpërfshirjes sociale).

Aspektet më lart do të trajtohen gjatë proceseve të konsultimit për menaxhimin e baseneve ujore për tre basenet ujore të zgjedhura.

7.3 Aspektet gjinore

ADA është angazhuar sipas kuadrit të marrëveshjeve ndërkombëtare për barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave, se kjo do të arrihet përmes një qasje të integruar. Si shtet anëtar i BE-së, Austria ka detyrimin të mbështesë zbatimin e BE-PVGJ II, objektiva 16 e të cilit shpall se burrat dhe gratë duhet të kenë: *“Mundësi të barabarta dhe kontroll ndaj ujit të pastër, energjisë, transportit, infrastrukturës dhe angazhim të barabartë në menaxhimin e tyre që i gëzojnë si gratë edhe vajzat”*.

¹⁴

http://www.entwicklung.at/fileadmin/user_upload/Dokumente/Publikationen/Fokuspapiere/Englisch/Focus_Nexus.pdf

Në Shqipëri duhet të sigurohet që zbatimi i Projektit të jetë në përputhje me aspektet përkatëse të Ligjit për Barazinë Gjinore (pjesëmarrje, përfaqësim, veprime pohuese), Strategjinë Kombëtare për Barazi Gjinore, Dhunën në Familje dhe Dhunën për shkak të Gjinisë 2011-2015 (eliminimi i stereotipeve gjinore dhe profileve profesionale gjinore), dhe Urdhri i Ministrisë nr. 122 për statistikën gjinore dhe zbatimin detyrues të Treguesve Kombëtar të Harmonizuar për Gjininë.¹⁵

Në këtë drejtim janë identifikuar pikat hyrë dhe pikat kryesore për zbatimin e Projektit:

- Inkurajimi i grave për të marrë pjesë dhe për të folur në aktivitete, seminare, trajnime dhe konferenca;
- Përfshirja e grave në nisma lokale dhe rajonale, përfshirë punësimin e punonjësve për Agjencitë e Menaxhimit të Burimeve Ujore;
- Garantimi i përfshirjes gjinore në kurrikula, sistemet e menaxhimit, standardet, kualifikimet, trajnimet dhe aktivitete të tjera përkatëse;
- Metodologjia për gjininë dhe gjithëpërfshirjen duke marrë në konsideratë nevojat konkrete të pjesëmarrësve gjatë trajnimeve, kurseve, stazheve, udhëtimeve studimore, etj.;
- Do t'i kushtohet vëmendje e veçantë grave si shumëfishuese dhe udhëheqëse të opinionëve të rëndësishme gjatë aktiviteteve ndërgjegjëse;
- Sigurimi i fushatave të ndërgjegjësimit gjinor që trajtojnë një mori grupesh dhe shtresash të shoqërisë dhe që synojnë të përfshijnë në mënyrë të barabartë si burrat dhe gratë;
- Vendosja e theksit në masat dhe politika sensitive gjinore dhe gjithëpërfshirëse sociale kur përgatiten PMBU-të dhe planet e zbatimit;
- Mbledhja e të dhënave dhe shpërndarja në mënyrë të ndarë sipas gjinisë;
- Sigurimi i një analize gjinore në fillim të programit për të garantuar përfshirjen e aspekteve të barazisë gjinore (përfshirje dhe veprime konkrete gjatë gjithë zbatimit të Projektit, përfshirë procesin e buxhetimit të qëndrueshmërisë ekonomike);
- Përfshirja e *Acquis Communautaire* lidhur me barazinë gjinore në sektorin e ujit, e siguruar nga ekspertët;
- Sektori i ujit dominohet kryesisht nga meshkujt. Do të bëhen përpjekje për të pasur përfaqësim më të madh specialistesh femra në konferencat e planifikuara, panelet, si folëse kryesore dhe takimet me palët e interesit.

7.3. Aspektet ekonomike

Aktivitetet e RP4 do të kontribuojnë kryesisht për qëndrueshmërinë ekonomike të projektit, por do të fokusohen edhe në aspektet sociale. Siç përshkruhet në Kapitullin 2, objektivat specifike të Projektit janë forcimi i kapaciteteve për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikat e BE-së. Kjo do të thotë veçanërisht se sektori i ujit do të organizohet në mënyrë që mund të funksionojë në mënyrë të integruar dhe të vetëqëndrueshme financiare. Në këtë kontekst Projekti do të kontribuojë për një proces reformash në fund të të cilit do të sigurohet qëndrueshmëria e investimeve në sektorin e ujit.

¹⁵ Opinion ekspert on "Mbështetja e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për furnizimin me ujë dhe kanalizimet në Shqipëri", D. Wittberger, 2012.

8. Risqet dhe zbutja e tyre

	Risku	Ndikimi	Masat zbutëse	P	C
1	Mungesë angazhimi nga qeveria (e sapozgjedhur) për të zbatuar reformat në reformën kombëtare të ujit	Kjo mund të shkaktojë vonesa në zbatim. Qeveria mund të mos jetë në gjendje ta zotërojë tërësisht procesin dhe të udhëheqë zbatimin	Lehtësimi i procesit për marrjen e fortë në zotërim dhe udhëheqje. Ndërlidhje dhe koordinim intensiv me qeverinë e re gjatë fazës përgatitore. Trajtimi i nevojave të homologëve për planifikimin dhe zbatimin.	3	3
2	Mungesa e të kuptuarit dhe interesit të palëve të interesit në Menaxhimin e Integruar të Ujit.	Kjo mund të shkaktojë vonesa në zbatim. Zbatim joefektiv.	Shkëmbimi i shpeshtë i informacionit dhe produkteve, bashkëpunim efektiv me të gjitha palët e interesit.	2	4
3	Administrata publike dhe institucionet e tjera/agjencitë përkatëse kanë kapacitet të ulët për të performuar në përputhje me kërkesat e Projektit.	Kjo mund të ketë ndikim në efikasitet. Ulja e cilësisë dhe vonesa në produkte/rezultateve	Bashkëpunimi me donatorë të tjerë dhe Projekte që mbështesin kapacitetet institucionale të Administratës Publike. Rritja e përfshirjes së Ambasadës suedeze (SIDA) dhe ADA si bashkëkryesues GIMP – Uji, 'grupi tematik i burimeve ujore'. Dialogu politik për rritjen e burimeve njerëzore dhe buxhetit të institucioneve në fjalë.	4	4
4	Ndryshimet për shkak të zgjedhjeve parlamentare 2017 dhe 2021 dhe vendore në 2019 në lidhje me aktet nënligjore dhe vendimin e qeverisë.	Vonesa në zbatimin e masave që mbështeten në aktet nënligjore dhe vendimet e qeverisë; kadastra e ujit, PMBU-të.	Përgatitja e një plani pune të qëndrueshëm, raportim i saktë i progresit, monitorim nga afër i zbatimit me anë të ST-së. Sigurimi i lidhjes së masave me dokumentet strategjike të miratuara.	3	3
5	Ndërrimi i shpeshtë i punonjësve të trajnuar në administrimin e ujërave	Rënia e cilësisë së produkteve/rezultateve	Trajnimi/këshillimi i një numri të mjaftueshëm punonjësish në secilin sektor/agjenci për t'i paraprirë ndryshimeve të shpeshta të punonjësve.	2	2
6	Ndikimet e ndryshimeve klimatike nuk janë trajtuar siç	Masat dhe veprimet e propozuara mund të mos zbatohen siç	Sigurimi që përshtatja ndaj ndryshimeve klimatike të reflektohet	2	2

	duhet	duhet.	në mënyrë të duhur gjatë gjithë Projektit		
P... Probabiliteti (1=i ulët, 5=i lartë)					
C... Niveli i pasojave (1=i ulët, 5=i konsiderueshëm)					

9. Matrica orientuese e kuadrit logjik

Për t'u kuptuar më qartë, Matrica Orientuese e Kuadrit Logjik është bashkëngjitur në Përshkrimin e Projektit (Shtojca I-a), e rishikuar në qershor 2021, për të marrë parasysh gjetjet dhe rekomandimet e raportit të vlerësimit afatmesëm në shkurt 2021.

10. Plani i punës

Plani i punës përmban aktivitetet sipas fushave të rezultateve të pritshme (1 - 4) si dhe gjatë përgatitjes, zbatimit dhe mbylljes së Projektit (shihni shtojcën I-b), të rishikuar në qershor 2021 për të marrë parasysh gjetjet dhe rekomandimet e raportit të vlerësimit afatmesëm në shkurt 2021.

11. Kuadri institucional

Kuadri institucional është bashkëngjitur në Përshkrimin e Projektit (Aneksi I-c) i përditësuar në Fazën Përgatitore për të marrë në konsideratë ndryshimet institucionale që kanë ndodhur në vend.

12. Monitorimi & Vlerësimi

12.1. Monitorimi, sistemet e informimit, treguesit

Monitorimi i vazhdueshëm do të jetë pjesë përbërëse e menaxhimit të Projektit nga ADA dhe është thelbësor për informuar rregullisht Delegacionin e BE-së në Tiranë dhe palët e tjera të interesit mbi gjendjen dhe progresin e zbatimit. Kjo do të mundësojë identifikimin në kohë të problemeve ose pengesave dhe rregullimet kur është e nevojshme.

Plani orientues i monitorimit dhe vlerësimit i rishikuar në qershor 2021, paraqitet në Shtojcën I-d.

12.2. Vlerësimet

Vlerësimet e jashtme do të kryhen nga ekspertë të jashtëm të kontraktuar nga ADA në mesin dhe fundin e fazës operationale. Shkalla e vlerësimit në fund të projektit do të bazohet në Misionin e Monitorimit bazuar në Rezultate të Komisionit Evropian (ROM). Ekipi i Projektit do të dorëzojë termat e referencës së vlerësimit për shqyrtim nga ana e ST-së dhe marrjen e miratimit të tyre para së të kryhet misioni i vlerësimit. Kostot për vlerësimin do të mbulohen nga buxheti i drejtpërdrejtë i Projektit. Vlerësimi afatmesëm u krye në periudhën gusht 2020 – shkurt 2021 dhe raporti doli në shkurt 2021. Përgjigjja përkatëse do të përgatitet rrjedhimisht nga ADA.

12.3. Auditimet

Raportet për verifikimin vjetor të shpenzimeve do të kontraktohen nga ADA, ndërsa ADA do të përgatisë termat e referencës për auditimin, do të kryejë tenderin dhe procesin e prokurimit për shërbimin e kërkuar, do të kontraktojë firmën audituese dhe të punojë ngushtë me firmën audituese, të rishikojë projekt-raportin e verifikimit të shpenzimeve dhe të miratojë raportin përfundimtar që do të dorëzohet tek BE-ja.

Verifikimi i shpenzimeve do të mbulojë të gjithë kohëzgjatjen e Projektit (60 muaj). Auditimet do të ndahen në pesë raporte vjetore.

13. Informacion i përgjithshëm mbi vizibilitetin dhe komunikimin

Plani i Komunikimit dhe Vizibilitetit mbulon të gjithë periudhën e Projektit. Synimi është rritja e vizibilitetit dhe profilit publik për Projektin e përbashkët BE/ADA "Mbështetje e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit BE-MMIU" në Shqipëri. Plani synon të strukturojë shpërndarjen e informacionit për Projektin dhe objektivat, rezultatet dhe aktivitetet e tij. Objektivi i strategjisë lidhet drejtpërdrejt me objektivin kryesor të Projektit "Rritja e zbatimit të menaxhimit të integruar të ujërave duke forcuar kapacitetet për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikat e BE-së". Ai është hartuar si një dokument, i cili do të shqyrtohet gjatë fazës fillestare dhe zbatimit të Projektit. Dokumenti është hartuar duke marrë parasysh plotësisht udhëzimet e komunikimit dhe të vizibilitetit të BE-së dhe ADA-së.

Objektivi kryesor i komunikimit është rritja e ndërgjegjësimit midis audiencave dhe palëve të interesit mbi domosdoshmërinë për menaxhimin e integruar të ujit, objektivat e Projektit, aktivitetet, rezultatet e arritura, roli ADA-s, BE-së dhe palëve të tjera të interesit në zbatimin e Projektit. Audiencat kryesore janë përfaqësues të agjencive kryesore shtetërore përgjegjëse për menaxhimin e ujit (AMBU, MIE, MBZHR, ZABU/KBU-të, ministritë e linjës, NJQV), ekspertët e ujit, shkencëtarët dhe studiuesit, grupet e komunitetit lokal, organizatat mjedisore të shoqërisë civile, përdoruesit e ujit dhe mediat (shihni shtojcën VI). Plani i detajuar i Komunikimit dhe Vizibilitetit do të përgatitet gjatë fazës përgatitore të Projektit.

OBJEKTIVI I PËRGJITHSHËM	TREGUESIT OBJEKTIV TË VERIFIKUESHËM (TOV)	BURIMET E VERIFIKIMIT
Për të mirur zbatimin e Reformës Kombëtare të Ujit dhe progresin e Shqipërisë drejt kërkesave të legjislatimit të BE-së për ujin	Progresi në treguesit e DSS-së dhe në përfundimin e kërkesave të <i>aspirat</i> të BE-së	Raportet e DSS-së; Raportet e BE-së
OBJEKTIVI SPECIFIK	TREGUESIT OBJEKTIV TË VERIFIKUESHËM (TOV)	BURIMET E VERIFIKIMIT
Menaxhimi i integruar i ujit: për të forcuar kapacitetet për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikat e BE-së dhe për të konsoliduar përpjekjet e mëparshme në këtë drejtim	Kapacitetet e nevojshme të zyrave për Administrimin e Baseneve Ujore për të menaxhuar sektorin në përputhje me politikat e BE-së, duke përfshirë Planin e Veprimat për Bazinë Gjimore të BE-së II (2016-2020) dhe objektivat përkatëse të përforuara të OZHQ-ve. Është përcaktuar struktura dhe kapacitetet e duhura institucionale për Menaxhimin e Baseneve ujore, të cilat mbështesin zbatimin e PVGI të BE-së dhe arrijen e treguesve përkatës të OZHQ.	Raporti i progresit i qeverisë, raporti i progresit i BE-së, raportet e SHAP dhe raportet e kapacitetet për menaxhimin e sektorit janë forcuar. Janë hartuar raportet që tregojnë se institucionet përkatëse kanë kapacitetet për të kryer funksionet e tyre për Raportet e MIU mbi OZHQ, veçanësisht për OZHQ 6 dhe 16.
REZULTATET	TREGUESIT OBJEKTIV TË VERIFIKUESHËM (TOV)	BURIMET E VERIFIKIMIT
Rezultati 1: Kuadri ligjor në fushën e menaxhimit të ujit është përmirësuar në një mënyrë gjithëpërfshirëse dhe bazuar prova. Ky kuadër zbatohet në përputhje me kërkesat e BE-së	Ka një reduktim me 20% të hendekut në përfundimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit në përgjithësi dhe në menaxhimin e ujit në nivel baseni Është zhvilluar një plan zbatimi për krijimin e një kuadri ligjor të qëndrueshëm (IP-LF) për menaxhimin e ujit në nivel baseni, duke marrë parasysh përshatjen ndaj ndryshimeve klimatike, integrimin gjinor dhe të drejtat e njeriut.	Është kryer analiza mbi përfundimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit (<i>aspirat</i> e BE-së) – Raporti i Rekomandimeve Është hartuar Draft Paketa Ligjore për MIU, në përputhje me BE-në Analizë mbi kuadrin ligjor për menaxhimin e ujit në nivel baseni Planin i zbatimit për krijimin e një kuadri ligjor të qëndrueshëm (IP-LF) për menaxhimin e ujitave në nivel baseni Është hartuar dokumentacioni specifik udhëzues ose draft tekstu për dokumentet ligjore ose rregullatore për masat me prioritet të IP-LF Rregimet e qeverisë kombëtare mbi kuadrin ligjor

			- Projekti i VKM për "Urat detare" publikohet për konsultim publik në mesin e vitit 2022. Lista e akteve nënligjore të propozuara për miratim - Marrëveshja me palët e interesit për masat me prioritet për krijimin e grupeve ndërinstitucionale të punës - Përfshirja dhe pjesëmarrja e vazhdueshme e përfituesve/aktorëve.
Rezultati 2: Planet e Menaxhimit të Baseneve Ujore zbatohen për disa basene ujore dhe në përputhje me kërkesat e BE-së	3 PMBU për aftësitë rreptësitë klimatike për basenet e përzgjedhura ujore janë përgatitur në përputhje me kërkesat e BE-së dhe PVGJ. Plani i zbatimit për përmirësimin e mëtejshëm të MBU në përputhje me Direktivën Kuadër për Ujërat të BE-së është përgatitur disa basene të përzgjedhura ujore.	Rezultatet e projektit – Dokumenti i PMBU raportet e DSS dhe raportet e BE-së	Strategjia kombëtare për menaxhimin e integruar të burimeve ujore e miratuar në vitin 2018 po zbatohet dhe është e harmonizuar me Udhërrëfësin e MBU për Shqipërinë Angazhimi i Qeverisë së Shqipërisë përmes pjesëmarrjes aktive të grupeve të ngritura ndërinstitucionale të punës Kadastri e ujit është përfunduar/teshuar dhe janë përgatitur PMBU-të për basenet ujore Drin-Buna, Seman, në zbatim të saj. Janë hartuar aktet nënligjore për mirëmbajtjen/përditësimin e kadastrës së ujit. Ekziston një pronësi dhe udhëheqje e fortë nga Qeveria e Shqipërisë Ekziston një bashkëpunim me projektet e donatorëve të tjerë të fokusuar në PMBU-të.
Rezultati 3: Është rritur kapaciteti institucional në nivel të baseneve ujore, për të zbatuar Menaxhimin e Integruar të Ujit.	ZMBU (Ishëm, Erzen, Mat) funksionon sipas strukturës së zhvilluar institucionale; ZMBU janë të pajisura me staf dhe mund të përballojnë detyrat e përcaktuara të MBU të fazës së parë Rritje me 30% në angazhimin e grave dhe grupeve vulnerabël në çështjet e menaxhimit të ujit	Raportimi Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, Raportimi i projektit Rezultatet e projektit - Platforma e Mësimi dhe Zhvillimit	Ka një angazhim të fortë dhe në nivel të lartë të Qeverisë e Shqipërisë, Administratës Publike dhe institucioneve pëkatëse për të mbështetur masat në ngritjen e kapaciteteve institucionale Të trajnohen/monitorohen një numër i mjaftueshëm i stafit të Administratës Publike që merren me çështjet e menaxhimit të ujit në përputhje me normat dhe të larta të qarkullimit

	Të paktën 200 staf të administratës publike (AP) (institucionet përgjegjëse) kanë marrë pjesë në programin e M&Zh dhe/ose janë trajnuar nga SHAP. Të paktën 30% janë gra. Të paktën 250 përfaqësues të institucioneve përgjegjëse dhe komuniteteve lokale, përfaqësues grupet e marzhinalizuara përfitojnë nga programi i zhvillimit të kapaciteteve të projektit (të paktën 30 % janë gra).	Reagimet e qeverisë kombëtare për ndryshimet institucionale Ka përfunduar seti i moduleve të trajnimit të PZHK të projektit – Arkivi i AMBU Raporte trajnimit nga SHAP Raporti vjetor i projektit	Bashkëpunimi me donatorë të tjerë dhe projekte që mbështesin kapacitetet institucionale të administratës publike. Përfshirja gjithëpërfshirëse e stafit në masat për ngritjen e kapaciteteve përmes pjesëmarrjes aktive në grupet e punës ndërinstitucionale të krijuara.
Rezultati 4: Është përmirësuar kuadri buxhetor dhe analiza ekonomike e ndjekjes së ujit dhe përdorimit të ujit në nivel basin, në përputhje me parimet e Direktivës Kuadër për Ujërat të BE-së. Është rrishtuar dhe zbatuar struktura e tarifave.	- Analiza Ekonomike sipas Direktivës Kuadër për Ujërat në 3 BU të përzgjedhura - kupimi i kuadrit buxhetor - Përmirësimi i financimit të menaxhimit të ujit dhe përcaktimi i stimulimit sipas Direktivës Kuadër për Ujërat - Është përcaktuar një strukturë e re tarifore - Kuadri buxhetor është përmirësuar (duke mbështetur elementët e tjerë kyq të zbatimit të Direktivës Kuadër për Ujërat)	ZMBU raporton mbi ndjekjen e ujit dhe përdorimin e ujit Raporte dhe analiza të buxhetit afatmesëm, me bazë institucionale Rezultatet e projektit dhe raportimi vjetor	Angazhimi i fortë i Qeverisë së Shqipërisë është i qëndrueshëm dhe i gatshëm për të zbatuar reformën e ujit Palët e interesit janë të aftë për të kuptuar, përballuar dhe promovuar një kuadër të ri buxhetor për ndjekjen e ujit dhe strukturën e re tarifore Trajnimi përkatës/ndërtimi i kapaciteteve mbështet zbatimin e ER

MATJA E TREGUESVE

Treguesi	Baza (vlera + viti)	Objekti 2020	Objekti final 2022	Burimi i informacionit
Fusha prioritare I - Menaxhimi i integruar i ujit - Objektivi specifik I: të forcojë kapacitetet për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikat e BE-së dhe të konsolidojë përpjekjet e mëparshme në këtë drejtim				
Kapacitetet e nevojshme të Zyrave për Administrimin e Baseneve Ujore për të menaxhuar sektorin në përputhje me politikat e BE-së, duke përfshirë Planin e Veprimt për Bazinë Gjimore të BE-së II (2016-2020) dhe objektivat përkatëse të përfocuara të OZHQ-ve	Stafi i Zyrave të Administrimit të Baseneve Ujore nuk është plotësuar (2015)	Janë përgatitur planet e zhvillimit të kapaciteteve për ZMBU-të.	Stafi është plotësuar	Reportimi në BE
Është përcaktuar struktura dhe kapacitetet e duhura institucionale për MBU, të cilat mbështeten zbatimin e FVGJ të BE-së dhe arrijen e treguesve përkatës të OZHQ.	Struktura institucionale dhe kapacitetet e nevojshme për MBU nuk ekzistojnë	PZHK është zbatuar në 3 basene ujore të përzgjedhura (duke përfshirë edhe basenat e tjera të mbetura)	Janë vendosur kapacitetet e nevojshme për menaxhimin e baseneve ujore	Reportimi i Qeverisë Shqiptare (AMBU dhe ministri të tjera të linjës)
		Plani i zbatimit për arrijen e kompleteve të plota të PMBU-ve për të gësitë basenat ujore (PZ-PMBU)	Ekziston një strukturë e përshatshme institucionale për bashkëpunim dhe komunikim ndërinstitucional.	
		Është përgatitur plani i zbatimit për kuadrin burimetor në nivel të basenit ujor.	Të gjitha funksionet janë vendosur në dispozicion.	
Reduktum me 20% i hendeut në përafatimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit në menaxhimin e ujërave në nivel baseni	Analizë mbi përafatimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit (aqyur e BE-së) – Raport Rekomandimi	Është bërë vlerësimi i përafatimit të kuadrit ligjor.	Reduktum me të paktën 20% i hendeut në përafatimin e kuadrit ligjor në sektorin e ujit në përgjithësi dhe në menaxhimin e ujërave në nivel baseni	Reportimi në BE
Është zhvilluar një plan zbatimi për krijimin e një kuadri ligjor të qëndrueshëm (IP-LF) për menaxhimin e ujit në nivel baseni, duke marrë parasysh përshatjen ndaj ndryshimeve klimatike, integrimin gjinor dhe të drejtat e njeriut.	Nuk ka plane zbatimi	Është përgatitur një draft kuadër ligjor i përmirësuar dhe një plan zbatimi për krijimin e një kuadri ligjor të qëndrueshëm	Plani i përafatimit është miratuar nga autoritetet	AMBU dhe ministrinë e linjës
Janë përgatitur 3 PMBU për afësitë ujërritëse klimatike	Verëim një PMBU është përfunduar pjesërisht deri në tani (gjerë burim Mat. 2010) por ende nuk është zbatuar në praktikë.	Ka përfunduar vlerësimi i situatës së burimeve ujore në nivel baseni (duke marrë parasysh mundësitë e parashikuara të dhënave)	PMBU-të janë miratuar nga autoritetet	AMBU dhe ZMBU-të të ministrive të tjera të linjës

Plani i zbatimit për përmirësimin e mëtejshëm të MBU në përpajtje me Direktivën Kuadër për Ujërat të BE-së është përgatitur për disa basene të përzgjedhura ujore	Në vitin 2018 janë përgatitur dhe përfunduar edhe dy PMBU të tjera (Duni-Buna dhe Seman); dhe një draft raport i hershëm i PMBU për Shkumbinin	Është përgatitur një plan zbatimi me faza për anëtarin e grupeve të plota të PMBU-ve	Është miratuar Plani i Zbatimit nga autoritetet	
ZMBU-të (Ishëm, Erzen, Mat) funksionojnë sipas strukturës së zhvilluar institucionale: - ABU-të janë të pajisura me personel dhe mund të përballojnë detyrat e përcaktuara të MBU të fazës së parë - Rritje me 30% e angazhimit të grave dhe grupeve vullnetare në çështjet e menaxhimit të ujit - Të paktën 200 staf të administratës publike (institucionet përgjegjëse) marrin pjesë në programin e M&Zh dhe/ose të trajnuar nga SHAP. Të paktën 30% janë gra. - Të paktën 250 përfaqësues të institucioneve përgjegjëse dhe komuniteteve lokale, përfshirë grupet e marzhinalizuara përfitojnë nga programi i zhvillimit të kapaciteteve të projektit (të paktën 30 % janë gra).	ZMBU-të nuk janë funksionale Niveli i ulët i angazhimit të grave në çështjet e menaxhimit të ujit Programi i M&Zh për menaxhimin e burimeve ujore nuk ekziston. Asnjë trajnim për stafin e administratës publike nga SHAP	Është zbatuar PZHK për tre basene ujore të përzgjedhura Është zhvilluar programi i M&Zh për ZMBU-të dhe për AMBU-të (të dhëta të konsiderohet integriteti gjinor) Të paktën 100 staf të ZM-së marrin pjesë në programin e M&Zh. Të paktën 30% janë gra Të paktën 130 përfaqësues të institucioneve përgjegjëse dhe komuniteteve lokale përfitojnë nga programi i zhvillimit të kapaciteteve	Një ZMBU (basenet ujore të Ishëm, Erzen, Mat) është funksionale. Të paktën 200 staf të ZM-së marrin pjesë në programin e M&Zh. Të paktën 250 përfaqësues të institucioneve përgjegjëse dhe komuniteteve lokale përfitojnë nga programi i zhvillimit të kapaciteteve Institucionet e MBU ZMBU-të SHAP Shkollat e Administratës Publike	Raportimi në BE WTS (PMO) AMBU dhe ministri të tjera të linjës Institucionet e MBU ZMBU-të SHAP Shkollat e Administratës Publike
Analiza Ekonomike sipas Direktivës Kuadër për Ujërat në 3 BU të përzgjedhura - kuptimi i kuadrit buxhetor	Kuadri buxhetor nuk ekziston Nuk ka analiza ekonomike në nivel basen ujor	Kuadri buxhetor për përmirësimin e MBU/MBU është diskutuar dhe rënë dakord me palët e interesit	Është miratuar kuadri buxhetor duke përfshirë një metodologji për analizën ekonomike në nivel kombëtar dhe basen ujor.	AMBU, MIE
Përmirësimi i financimit të menaxhimit të ujit dhe përcaktimi i stimulimit sipas Direktivës Kuadër për Ujërat Është përcaktuar një strukturë e re tarifore. Kuadri buxhetor është përmirësuar (duke mbështetur elementët e tjerë kyç të zbatimit të Direktivës Kuadër për Ujërat)	Nuk ka stimuj financiarë sipas Direktivës Kuadër për Ujërat – vetëm alokimi i buxheut të shtetit	Rekomandime paraprake për tarifat Është përgatitur plani i zbatimit për kuadrit buxhetor në nivel të basen ujor	Është miratuar qasja e përcaktimit të incentivave Është përcaktuar struktura e tarifave.	Institucionet e MBU, MFE

SHTOJCA Ib, Plani i Punës i Rishikuar Qershor 2021 - Mbështetja e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit (BE-MMIU) E ZGJERUAR

Periudha e zbatimit është 60 muaj		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		2035		2036		2037		2038		2039		2040		2041		2042		2043		2044		2045		2046		2047		2048		2049		2050		2051		2052		2053		2054		2055		2056		2057		2058		2059		2060		2061		2062		2063		2064		2065		2066		2067		2068		2069		2070		2071		2072		2073		2074		2075		2076		2077		2078		2079		2080		2081		2082		2083		2084		2085		2086		2087		2088		2089		2090		2091		2092		2093		2094		2095		2096		2097		2098		2099		2100		2101		2102		2103		2104		2105		2106		2107		2108		2109		2110		2111		2112		2113		2114		2115		2116		2117		2118		2119		2120		2121		2122		2123		2124		2125		2126		2127		2128		2129		2130		2131		2132		2133		2134		2135		2136		2137		2138		2139		2140		2141		2142		2143		2144		2145		2146		2147		2148		2149		2150		2151		2152		2153		2154		2155		2156		2157		2158		2159		2160		2161		2162		2163		2164		2165		2166		2167		2168		2169		2170		2171		2172		2173		2174		2175		2176		2177		2178		2179		2180		2181		2182		2183		2184		2185		2186		2187		2188		2189		2190		2191		2192		2193		2194		2195		2196		2197		2198		2199		2200		2201		2202		2203		2204		2205		2206		2207		2208		2209		2210		2211		2212		2213		2214		2215		2216		2217		2218		2219		2220		2221		2222		2223		2224		2225		2226		2227		2228		2229		2230		2231		2232		2233		2234		2235		2236		2237		2238		2239		2240		2241		2242		2243		2244		2245		2246		2247		2248		2249		2250		2251		2252		2253		2254		2255		2256		2257		2258		2259		2260		2261		2262		2263		2264		2265		2266		2267		2268		2269		2270		2271		2272		2273		2274		2275		2276		2277		2278		2279		2280		2281		2282		2283		2284		2285		2286		2287		2288		2289		2290		2291		2292		2293		2294		2295		2296		2297		2298		2299		2300		2301		2302		2303		2304		2305		2306		2307		2308		2309		2310		2311		2312		2313		2314		2315		2316		2317		2318		2319		2320		2321		2322		2323		2324		2325		2326		2327		2328		2329		2330		2331		2332		2333		2334		2335		2336		2337		2338		2339		2340		2341		2342		2343		2344		2345		2346		2347		2348		2349		2350		2351		2352		2353		2354		2355		2356		2357		2358		2359		2360		2361		2362		2363		2364		2365		2366		2367		2368		2369		2370		2371		2372		2373		2374		2375		2376		2377		2378		2379		2380		2381		2382		2383		2384		2385		2386		2387		2388		2389		2390		2391		2392		2393		2394		2395		2396		2397		2398		2399		2400		2401		2402		2403		2404		2405		2406		2407		2408		2409		2410		2411		2412		2413		2414		2415		2416		2417		2418		2419		2420		2421		2422		2423		2424		2425		2426		2427		2428		2429		2430		2431		2432		2433		2434		2435		2436		2437		2438		2439		2440		2441		2442		2443		2444		2445		2446		2447		2448		2449		2450		2451		2452		2453		2454		2455		2456		2457		2458		2459		2460		2461		2462		2463		2464		2465		2466		2467		2468		2469		2470	
Nr.	Artikulli	Faza fillestare	Faza operacionale		Faza e mbylljes																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
RP 1	Kuadri ligjor në fushën e menaxhimit të ujërave																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										

[illegible][illegible]

Periudha e zbatimit është 60 muaj	
-----------------------------------	--

[illegible]

Mbështetja e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit (BE-MMIU) - Fusha e rezultateve të pritshme 3: KAPACITETI INSTITUCIONAL - PLANI I PUNËS 2021, I ZGJERUAR

[illegible]

SHTOJCA 1-c, KUADRI INSTITUCIONAL (Versioni i rishikuar – qershor 2021)

Institucionet dhe grupet e politikave nën kujdesin e KM-së

- **Këshilli Kombëtar i Ujit (KKU)** përfaqëson një forum ndërministror të nivelit të lartë për planifikimin dhe menaxhimin e ujit. KKU vepron edhe për Grupin e Politikave dhe Menaxhimit të Integruar (GPMI), i cili synon koordinimin dhe drejtimin e punës për zhvillimin dhe monitorimin e reformave në sektorin e ujit nëpërmjet zhvillimit të një programi sektorial në nivel kombëtar.

- **Agjencia për Menaxhimin e Burimeve Ujore (AMBU)** si organ ekzekutiv i KKU, në kuadër të veprimtarisë së saj, përfshin projektimin dhe zhvillimin e sistemit të integruar të ujit, si dhe monitorimin dhe garantimin e funksionimit efektiv të menaxhimit të integruar të ujit. Ajo vepron si Sekretariati Teknik i GPMI për ujin, duke qenë përgjegjëse për koordinimin në nivel ndërinstitucional për të gjitha çështjet e menaxhimit të integruar të burimeve ujore.

- Grupi i Politikave dhe Menaxhimit të Integruar (GPMI) kryesohet nga Kryeministri dhe anëtarët e tij janë ministra përgjegjës për një fushë specifike të sektorit të ujit, si dhe përfaqësues të partnerëve zhvillimorë në Shqipëri.

Ministritë e linjës

- **Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave dhe strategjive në sektorin e energjisë dhe furnizimit me ujë të pijshëm dhe kanalizimeve.

- **Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave dhe strategjive në sektorin e ujitjes - kullimit, infrastrukturës së mbrojtjes nga përmytjet në sektorin e peshkimit dhe akuakulturës.

- **Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave dhe strategjive që synojnë zhvillimin e turizmit, mbrojtjen e mjedisit, përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, inkurajimin dhe promovimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, ruajtjen e natyrës dhe biodiversitetit, zhvillimin dhe menaxhimin e qëndrueshëm të pyjeve dhe kullotave, monitorimin e cilësisë së ujit dhe ndryshimeve klimatike.

- **Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave integruarë nëpërmjet përafrimit të legjislacionit vendas me *acquis*.

- **Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave dhe strategjive për monitorimin e cilësisë së ujit të pijshëm.

- **Ministria e Financave dhe Ekonomisë (MFE)** është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e politikave në fushën e ekonomisë, turizmit, tregtisë dhe sipërmarrjes për të ndërtuar një model të ri ekonomik të synuar për rritje ekonomike.

- **Ministria e Mbrojtjes (MM)** ka një rol udhëheqës në sektorin e emergjencave civile, duke përfshirë emergjencat nga përmytjet. Ajo është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e Planit Kombëtar të Emergjencave Civile.

Komiteti/komisionet për menaxhimin e rrjedhave ujore ndërkufitare

- **Komisioni i Posaçëm për Menaxhimin e Burimeve Ujore Ndërkufitare** i kryesuar nga Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme dhe Agjencia për Menaxhimin e Burimeve Ujore (AMBU) si sekretariat teknik, është përgjegjës për diskutimet e nivelit të lartë për çështjet që lidhen me burimet ujore ndërkufitare.

- **Komisioni Dypalësh ndërmjet Shqipërisë dhe Malit të Zi**, i ngritur në zbatim të Marrëveshjes për menaxhimin e përbashkët të burimeve ujore, datë 2018

- **Komisioni Shumëpalësh për Menaxhimin e Lumit Drin (ndërkufitar) ndërmjet Shqipërisë, Malit të Zi, Maqedonisë së Veriut, Kosovës dhe Greqisë**, i krijuar në vitin 2012 në zbatim të Memorandumit të Mirëkuptimit për menaxhimin e Basenit të Lumit Drin, nënshkruar nga vendet që ndajnë këtë basen.

- **Komiteti i menaxhimit të basenit ujëmbledhës të liqenit të Ohrit**, i krijuar në bazë të traktatit dypalësh midis Maqedonisë së Veriut dhe Shqipërisë. Ai është përgjegjës për zhvillimin dhe zbatimin e dokumenteve strategjike, planeve të menaxhimit të zonave të mbrojtura, planeve dypalëshe të veprimit etj. Harton programin e monitorimit, mbledh, analizon dhe publikon informacione në lidhje me situatën mjedisore të liqenit. Komiteti, me konsensus, merr të gjitha vendimet në lidhje me situatën mjedisore. Në mungesë të konsensusit, ai u drejtohet parlamenteve përkatëse.

- **Komisioni i Liqenit të Shkodrës** është ngritur në zbatim të traktatit dypalësh ndërmjet dy ministrive të Malit të Zi dhe Shqipërisë, të cilat janë përgjegjëse për liqenet. Komisioni ka për detyrë hartimin dhe zbatimin e dokumenteve strategjike, planeve të menaxhimit të zonave të mbrojtura, planeve dypalëshe të veprimit etj.

Harton programin e monitorimit, mbledh, analizon dhe publikon informacione në lidhje me situatën mjedisore të liqenit.

Institucionet/agjencitë/autoritetet në nivel vendor

- **Këshilli për Basenet Ujore (KBU) (shtatë)** përbëhet nga autoritetet vendore përgjegjëse për menaxhimin e burimeve ujore në basenet përkatëse. Ai përbëhet nga 9-19 anëtarë që përfaqësojnë institucione të ndryshme që lidhen me ujin, për një basen të caktuar. Ato drejtohen nga prefekti.

Ndërmarrjet e ujësjellësit (përgjegjës për furnizimin me ujë dhe kanalizimet). Aktualisht janë të regjistruara 57 ujësjellës, por ka shumë më tepër sepse shumë prej tyre operojnë në mënyrë të paligjshme pa licencë nga ERRU.

- **Prefekti** ka një rol kyç në nivel vendor për planifikimin e emergjencave civile dhe menaxhimin e krizave brenda kufijve të tij administrativë, në nivel rrethi. Përgjegjësia e tij kryesore është të organizojë dhe koordinojë planet e emergjencës dhe të zbatojë masat e përcaktuara.

- Njësitë e Qeverisjes Vendore (NJQV) janë përgjegjëse për prodhimin, trajtimin, transmetimin dhe furnizimin me ujë të pijshëm, grumbullimin, largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura, grumbullimin dhe largimin e ujërave të shiut dhe mbrojtjen nga përmbytjet në zonat e banuara. Komunitat gjithashtu janë përgjegjëse për marrjen e masave për mbrojtjen e ujërave nga ndotja në nivel lokal dhe zhvillojnë aktivitete edukative dhe promovuese për mjedisin në nivel lokal.

Agjencitë/drejtoritë nën kujdesin e ministrave të linjës

- **Agjencia Kombëtare e Ujësjellës-Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUM)** është një institucion në varësi të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë. Ajo është përgjegjëse për koordinimin dhe monitorimin e aktiviteteve, me qëllim sigurimin e furnizimit me ujë të pijshëm, kanalizimeve, trajtimin të ujërave të ndotura për të gjithë popullsinë vendase dhe menaxhimin e mbetjeve në bashkëpunim me pushtetin vendor dhe entet për menaxhimin e infrastrukturës ujore.

- **Departamenti i Shërbimit të Peshkimit dhe Akuakulturës (DSHPA)** është një institucion në varësi të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Është përgjegjës për menaxhimin e infrastrukturës së peshkimit, duke përfshirë portet dhe qendrat e peshkimit. DSHPA mbledh të dhëna, harton programe, menaxhon dhe siguron respektimin e kërkesave ligjore për mbrojtjen e peshkimit dhe akuakulturës në vend.

- **Agjencia Kombëtare për Mbrojtjen Civile (AKMC)** është një institucion në varësi të Ministrisë së Mbrojtjes dhe është përgjegjëse për zhvillimin e Planit Kombëtar për Menaxhimin e Rrezikut nga Përmbytjet.

- **Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM)** është një institucion në varësi të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe është përgjegjëse për zbatimin e Programit Kombëtar të Monitorimit dhe hartimin e raportit vjetor për situatën mjedisore.

- **Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (AKZM)** është në varësi të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit. Ajo është përgjegjëse për zhvillimin dhe zbatimin e planit të menaxhimit. Ajo menaxhon rrjetin dhe propozon ndryshime të kuadrit ligjor për zonat e mbrojtura.

- **Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN)** është një institucion në varësi të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë. Ajo është përgjegjëse për përcaktimin e skemës së përdorimit, kapacitetin e përdorimit të burimeve ujore për prodhimin e energjisë dhe monitorimin e këtyre punimeve.

- **Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH)** funksionon në varësi të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë. Ai është përgjegjës për monitorimin e cilësisë së ujërave nëntokësore.

- **Zyra e Menaxhimit të Baseneve Ujore** (katër) është organi ekzekutiv i Këshillit të Baseneve Ujore nën varësinë e AMBU-së. Ajo është përgjegjëse për përpilimin e inventarit të përdorimit të burimeve në sasi dhe cilësi dhe për të hartuar raporte periodike për Këshillin e Baseneve Ujore.

- **Drejtoritë Rajonale të Ujitjes dhe Kullimit**, në varësi të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, janë institucione përgjegjëse për përdorimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të ujitjes dhe kullimit dhe çdo punë për mbrojtjen nga përmbytjet brenda zonës së tyre të veprimit. Gjithashtu, këto borde, sipas udhëzimit të ministrit, marrin përsipër edhe detyra specifike lidhur me monitorimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e digave që janë pjesë e sistemeve të ujitjes.

- **Autoriteti Shtetëror i Informacionit Gjeohapësinor (ASIG)** është përgjegjës për vendosjen e standardeve për mbledhjen e të dhënave dhe modelin e të dhënave, duke përfshirë burimet ujore.

- **Agjencia Kombëtare e Turizmit (AKT)** ka për mision zhvillimin dhe zbatimin e politikave shtetërore dhe kombëtare në fushën e turizmit, promovimin dhe krijimin e identitetit turistik shqiptar, duke shfrytëzuar të gjithë potencialin ekzistues të turizmit brenda vendit. Gjithashtu, kjo Agjenci për gatit programe për të ofruar ndihmë financiare për Masat që synojnë përmirësimin e sektorit të turizmit në vend.

- **Instituti i Shëndetit Publik (ISHP)** është përgjegjës për monitorimin e cilësisë së ujit të pijshëm, ujërave sipërfaqësore, ujërave për ujitje dhe monitorimin e standardeve të ujit sipas OBSH-së, zhvillimin dhe zbatimin e planeve për kontrollin e cilësisë së burimeve të ujit të pijshëm dhe asgjësimin e ujit të ndotur. Ajo funksionon në varësi të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

- **Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit** është një institucion publik, në varësi të Kryeministrit. Ajo është përgjegjëse për menaxhimin dhe administrimin e informacionit, ofron shërbime të teknologjisë së informacionit, sigurisë së informacionit etj., për institucionet publike në vend.

Agjencitë rajonale

- **Agjencitë Rajonale të Mjedisit (ARM)** janë pjesë e AKM dhe janë përgjegjëse për monitorimin e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore sipas zonës që mbulojnë.

- **Administratat Rajonale të Zonave të Mbrojtura (ARZM)** janë pjesë e AKZM dhe janë përgjegjëse për zbatimin e planit të menaxhimit të zonave të mbrojtura dhe monitorimin lokal sipas zonës që mbulojnë.

- **Drejtoritë Rajonale të Shëndetit Publik** janë përgjegjëse për zbatimin e planeve për kontrollin e cilësisë së burimeve të ujit të pijshëm në zonën që mbulojnë.

Institucione të pavarura dhe ndërinstytucionale

- **Enti Rregullator Shqiptar i sektorit të furnizimit me ujë dhe asgjësimit dhe trajtimit të ujërave të ndotura (ERRU)** është një autoritet i pavarur përgjegjës për përcaktimin e tarifave (për ujin e pijshëm dhe kanalizimet), për licencimin e shoqërive të ujësjellës-kanalizimeve dhe monitorimin e performancës së tyre.

- **Instituti i Gjeoshkencës, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGjEUM)** është përgjegjës për monitorimin e ujërave sipërfaqësore për sa i përket cilësisë dhe sasisë. IGjEUM gjithashtu kryen studime të ndryshme në lidhje me rrjedhën e ujit, reshjet dhe parandalimin e përmbytjeve.

- **Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare** është një institucion ndërinstytucional që koordinon dhe drejton operacionet kundër ndotjes, operacionet e mbrojtjes së peshkimit dhe ato për ruajtjen e mjedisit detar dhe ekuilibrit ekologjik.

- **Instituti i Gjeografisë Ushtarake (IGJU)** është një institucion që ofron të dhëna hapësinore në fushën e Gjeodezisë, Hartografisë, Fotogrametrisë dhe Detektimit në Distançë.

- **Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit (IKMT)** kontrollon përputhshmërinë e ligjshmërisë dhe standardeve teknike në fushën e burimeve ujore.

- **Inspektorati Shtetëror i Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit (ISHMPUT)** është përgjegjës për monitorimin e zbatimit të ligjit në lidhje me përdorimin e burimeve natyrore dhe përmbytjen e kërkesave përkatëse për mbrojtjen e mjedisit.

- **Inspektorati Sanitar Shtetëror (ISSH)** është përgjegjës për monitorimin në terren të cilësisë së ujit.

Palët e tjera të interesit

Sektori privat konsiderohet si pala kryesore e interesit që kontribuon përmes donacioneve të ndryshme. Gjatë viteve të fundit, nga sektori privat janë nisur investime të ndryshme në hidrocentrale, industri të lehtë dhe miniera.

Organizatat dhe federatat e përdoruesve të ujit - Qëllimi i tyre lidhet me përdorimin dhe mirëmbajtjen e një ose më shumë sistemeve të ujitjes, si dhe sigurimin e ujit për ujitje për anëtarët e tij, duke i shërbyer kështu interesave publike dhe anëtarëve të tij.

SHUKALB (Shoqata për Ujësjellës Kanalizime) është gjithashtu një aktor kyç në sektorin e ujësjellës kanalizimeve.

Logjika e ndërtyrjes	Traguesi	Baza	Burimet e Verifikimit				Përfornimi i informacionit të monitorimit
			Burimi i të dhënave	Sa shpesh /kur do të mbledhen të dhënat?	Kush është përgjegjës për mbledhjen e të dhënave? Kush është përgjegjës për analizën e të dhënave?	Si do të mbledhen të dhënat? (metoda)	
Objektivi i përgjithshëm	Përmirësimi i përgjithshëm i menaxhimit të burimeve ujore, si mënyrë të integruar, përmes zbatimit të masave të buasit ligjor, marrëveshjeve institucionale dhe ngritjes së kapaciteteve që çojnë në një situatë më të mirë socio-ekonomike		Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2017-2020, 2020-2022-raportet	Çdo vit	AMBU dhe ekipi i projektit	Fajja e internetit të MIE, AMBU-FMO	Ekipi i projektit dhe AMBU do të marrin rezultatit e monitorimit në formën e treguesve, dokumenteve strategjike, raportetve të takimeve
			AMBU - Strategjia e MIEU -2018, 2027- raportin dokumentin e PKU/raportet e progresit		AMBU	Rrëhimimi i raportit të progresit të Strategjive Përmirësimi/udhëheqja aktive në GPMI – Mëkëzimimi i Ujit	Rezultatet do t'i raportohen QSH-se përmes dokumenteve dhe rezultateve të ndryshme
Supozime	Qeveria e Shqipërisë dhe aktorë të tjerë të angazhuar për zbatimin e reformës komerciale të ujit		Dokumenti i Pures i Shtit të Komisionit, Raporti i Shqipterisë 2016			Raportet e donatoreve	
	Përfshirja gjithëpërfshirëse e palëve të interesit në procesin e konsultimit të MIU		Ngritja e grupere ndërinstitucionale të pures	Në baza të tregullta	AMBU / Ekipi i projektit	Rrëhimimi i raportetve, Minuat e takimit	AMBU, ekipi i projektit
Objektivi specifik	Janë përfunduar kapacitetet e nevojshme të zyrave të Administratës së Bashkuar të Ujit për të përmirësuar kapacitetet e punësuesve të policisë BE-së, duke përfshirë PVG) të BE-së II (2016-2020) dhe objektivat përkatës të OZHQ-së		Plani Kombëtar për Integrimin Evropian (PKIE) 2017-2020, 2020-2022-raportet e progresit	Çdo vit dhe në vazhdimësi, gjatë zbatimit të projektit	Ekipi i projektit, AMBU	Fajja e internetit të MIE, AMBU-FMO	Ekipi i projektit dhe AMBU do të marrin rezultatit e monitorimit në formën e treguesve, dokumenteve strategjike, raportetve të takimeve
			Strategjia e MIEU - raportet e progresit			Raportetve të MIEU -AMBU	Rezultatet do t'i raportohen QSH-se përmes dokumenteve të ndryshme strategjike dhe rezultateve

			AMBU - Strategjia e MIEU -2018-2027/- raportet e progresit	Ne baza te rregullia	AMBU, ekipi i projektit	Raportet e AMBU	
	Eshie perspektuar struktura dhe kapacitetet e duhura institucionale per Menaxhimin e Basenere ujtore, te cilat mbeshtetin zbatimin e PYGJ te BE-se dhe arrijten e tregesive perkatet te OZHQ.		Raporti i Dokumentit te Punes se Shtetit te Komisionit per Shqipterine 2016 -Raporti i progresit SHAP raporton			Rishikimi i raportetere te progresit, fazeve te intermetit Raportet e takimeve Rishikimi i raportetere te SHAP, raportet e takimeve, rishikimi i fazeve te intermetit, VKM-te,	
Supozime							
	Ekziston nje mbeshetje dhe angazhim politik per zbatimin e direktivave te BE-se lidhur me ujin						
	Perfshirja e paleve te interesit ne zhvillimin efektur te MIEU ne Shqipet						
Rezultati i pritur 1			Direktiva Kusader per Ujset e BE-se qe lidhet ne Shqipterine	Çdo vit	Ekipi i projektit dhe AMBU jane pergjegjes per mbeshtetjen e te detyrave dhe analizen e te detyrave	Pemes fazeve te intermetit te Delegacionit te BE dhe MIE	
Kusadri ligjor ne fushen e menaxhimit te ujtave eshte permiretuar ne nje menyre gjetheperfshirtese dhe i bazuar prova. Ky kusader zbatohet ne perputhje me kerkesat e BE-se	Eshie zhvilluar nje plan zbatues per krijimin e nje kusadri ligjor te qendruarshem IPJLF per menaxhimin e ujit ne nivel baseni duke marrë parasysh pershtatjen ndaj ndryshimeve klimatike, integrimin gjinor dhe te detyrat e njeratut		Plani Kombetar per Integrimin Evropian (FKIE) 2017-2020, 2020-2022 (kapitulli 27) – raportet vjetore	Rishikimi i rregullit i fazeve te intermetit, raportetere, akteve ligjore	Ekipi i projektit dhe ZK jane pergjegjes per prodhimin dhe montimin e raportetere dhe dokumenteve strategjike	Strategjia dhe raportet e MIEU te AMBU	
			AMBU - Strategjia e MIEU -2018-2027 Dokumentit FKU-se Ligjet, akteve nenligjore, urdhrat e ministrave, VKM, mautat zyrtare te qeverise				

			Dokumenti strategjik, rezultatet dhe raportet e projektit			
Rezultati i pritur 2 Planet e Menaxhimit të Bazeve të Ujërave zbatohen për disa baze të ujërave dhe në përputhje me kërkesat e BE-së	3 PMBU për ofrime të shërbimeve të ujërave të pijshme në bashkitë e BE-së dhe PVMJ	Produktet e projektit	Çdo vit	Ekipi i projektit dhe AMBU e bëjnë përgjigjen mbledhjen dhe analizën e të dhënave	Të dhënat do të mbledhen për raportet e AMBU dhe të bëjnë me AMBU dhe me homologët.	Ekipi i projektit dhe AMBU marrin rezultatet e monitorimit në formën e treguesve, dokumenteve strategjike, raportet të taktimit
	Plan i zbatimit për përmirësimin e menaxhimit të MBU në përputhje me Direktivën e Ujërave të BE-së dhe të shërbimeve të ujërave të pijshme të bazeve të ujërave	Raportimi vjetor			Të dhënat do të mbledhen nëpërmjet rishikimit të raportit të AMBU, taktimit/pjesës me homologët dhe përmasat e taktimit	Rezultatet do të raportohen QSH-së përmasat dokumentare të ndryshme strategjike dhe rezultateve
		Raportet e DSS-së dhe raportet e BE-së			Konsultimi me PMBU-të, taktimi me ekspertët, rishikimi i raportit	
Rezultati i pritur 3 Ekzistojnë rritur kapacitetet institucionale, në nivel bashki, për të zbatuar Menaxhimin e Integruar të Ujërave	ZMBU-të (Lidhjet, Erzen, Mat) funksionojnë sipas strukturës së zhvilluar institucionale ZMBU janë të pajisura me staf dhe mund të përballojnë detyrat e përcaktuara të MBU të fazës së parë	Tabela e përputhshmërisë së Direktivës Kuadër për Ujër të BE-së	Çdo vit	AMBU vendos në dispozicion të dhënave Ekipi i projektit dhe AMBU janë përgjigjes për analizën e të dhënave	Rishikimi i fazës së internetit të AMBU dhe Delegacionit të BE	
	Rritje me 30% e angazhimit të grave dhe grupeve të vulnerabël në qeshjet e menaxhimit të ujërave	AMBU - Strategjia e MBU - 2017-2021=7	Rishikimi i raportit, fazeve të internetit		Nëpërmjet raportit të progresit, taktimit me AMBU dhe fazeve të internetit	
	Të paktën 200 staf të administratës publike (institucionet përgjegjëse) marrin pjesë në projektin e Menaxhimit të Ujërave nga SHAP. Të paktën 30% janë gra	Plan/raportet e monitorimit për PMBU-të e përgjigjes	Minutat e taktimit		Faza e internetit të vendës zyrtarë e publikimit	
	Të paktën 250 përfaqësues të institucioneve përgjegjëse dhe komuniteteve lokale, përfaqësues grupet e marzhinalizuara përfaqësojnë nga programi i zhvillimit të kapaciteteve të projektit (të paktën 30 % janë gra)	Platforma e Përkrahjes e Mësimi dhe Zhvillimit			Rishikimi i raportit të ekspertëve, rezultatet	
		Raportet trajnimi nga SHAP			Rishikimi i dokumenteve strategjike, fazeve të internetit	
		Raportet e progresit				

Rezultati i përfunduar	• Analiza Ekonomike sipas Direktivës Kuadr për Ujërat në 3 bazime ujore të përgjithshme - largimi i kalciumit buxhor Përmirësimi i financimit të menaxhimit të ujit dhe përkrahimi i stimulimit sipas Direktivës Kuadr për Ujërat Ehëz përcaktuar një strukturë të tarifave Ehëz përmirësuar Kuadrin Buxhorë (dihet mbledhësit elementarë të tjera bregje të rrethimit të DKU)			Çdo vit	Ekipi i projektit, ekspertët dhe homologët	Përmes raportet e progresit të BE-së dhe inshikant të fagore të internetit
	Ehëz përmirësuar buadri buxhorë dhe analiza ekonomike e nevojës së ujit dhe përdorimit të ujit në nivel bashki, në përputhje me palment e Direktivës Kuadr për Ujërat të BE-së. Ehëz rishikuar dhe rishuar strukturën e tarifave			Direktiva Kuadr për Ujërat e BE-së Direktiva Kuadr për Ujërat e BE-së VKM Nr. 393, datë 9.12.2020 "për tarifën e përdorimit dhe shpërndarjes të ujit". VKM Nr. 1014, datë 16.12.2020 "për tarifën administrative për aplikimin dhe shpërndarjen" AMEU - MIBU -2018-2027	Ekipi i projektit, ekspertët dhe homologët	Fajja e internetit të qendrës zyrtare e publikimeve Rezultatet e ekspertëve/projektit Rishikimi i raportit të progresit dhe përcaktimi i ndryshimeve të MIBU, bashkë /pate me homologët e AMEU. Rishikimi i fagore të internetit dhe raportet
Supozime	Augurimi i forte dhe në nivel të lartë i Qeverisë së Shqipërisë, institucioneve përkatese për të mbledhësit veprimet në përmirësimin e kalciumit ligjor, ngjyren e kapaciteteve institucionale, MEU dhe kalciumit buxhor Bashkëpunimi me donatorë të tjerë dhe projekte që mbledhin MIBU Përfshirja e palëve të interesit dhe përfshirja e stafit të administratës publike në të gjitha masat			Raportet MFE, AMEU Dokumentet e përgjithshme nga projekti		

IPA/2017/393-187 - Mbështetja e BE-së për Menaxhimin e Integruar të Ujit – BUXHETI PËR MASAT

Buxheti sipas kontratës së Marrëveshjes së Delegimit
Periudha e zbatimit: 1 shkurt 2018 - 31 janar 2022

PËRSHKRIMI I KOSTOVE	Të gjitha Vitet	
	Njësia	nr. i njësive
1. Burimet Njerëzore		
1.1. Burimet njerëzore të ADA (përfshirë stafin e Projektit, bashkëpunëtorët e Zyrës Koordinuese të ADA dhe selinë e ADA) (Paga bruto duke përfshirë tarifat e sigurimeve shoqërore dhe kosto të tjera të lidhura)	muaj	44
1.2. Tarifat e ekspertëve ndërkombëtarë afatshkurtyr	iv ditë	1,500
1.3. Tarifat e ekspertëve kombëtarë afatshkurtyr	iv ditë	2,150
Nëntotali i Burimeve Njerëzore		2,234,220
2. Udhëtimet		
Udhëtim ndërkombëtar, transport lokal, diëta dhe akomodim)	deri në shumën maksimale	214,000
Nëntotali për udhëtimet		214,000
3. Pajisjet e zyrës dhe kosto të tjera operative		
Mobile, qira për zyrën e kompjuterëve, furnizime, shërbime dhe kosto të tjera operative	deri në shumën maksimale	70,000
Nëntotali për pajisjet e zyrës dhe kosto të tjera operative		70,000
4. Kosto të tjera, shërbime		
Komunikimi dhe vizibiliteti, shkëmbimi i njohurive, auditimi, vlerësimi, monitorimi dhe tarifa të tjera	deri në shumën maksimale	260,000
Nëntotali Kosto të tjera, shërbime		260,000
5. Investimet në lidhje me Masën		
Pajisjet/instrumentet/Furnizimet për Basenet Ujore (EU)	deri në shumën maksimale	200,000
Nëntotali i Investimeve		200,000
6. Kostot direkte të pranueshme të Masave (1-5) përpara kontigjencës		2,978,220
7. Parashikime për rezervat të kontigjencës (maksimumi 5% e kostove direkte të pranueshme të Masës)		17,542
8. Totali i kostove direkte të pranueshme të Masës		2,995,762
9. Kostot indirekte (maksimumi 7% e kostove direkte të pranueshme përpara kontigjencës/financuar nga BE)		104,238
10. Kostot totale të pranueshme (8+9)		3,100,000
Burimet e pritshme të financimit		
BE	deri në shumën maksimale	1,600,000
ADA	deri në shumën maksimale	1,500,000
TOTALI I FINANCIMIT		3,100,000

Buxheti sipas Shojcës nr. 1 të Marrëveshjes së Delegimit
Periudha e zbatimit: 1 shkurt 2018 - 31 janar 2023

PËRSHKRIMI I KOSTOVE	Të gjitha Vitet	
	Njësia	nr. i njësive
1. Burimet Njerëzore		
1.1. Burimet njerëzore të ADA (përfshirë stafin e Projektit, bashkëpunëtorët e Zyrës Koordinuese të ADA dhe selinë e ADA) (Paga bruto duke përfshirë tarifat e sigurimeve shoqërore dhe kosto të tjera të lidhura)	muaj	56
1.2. Tarifat e ekspertëve ndërkombëtarë afatshkurtyr	iv ditë	1,370
1.3. Tarifat e ekspertëve kombëtarë afatshkurtyr	iv ditë	1,680
Nëntotali i Burimeve Njerëzore		2,301,440
2. Udhëtimet		
Udhëtim ndërkombëtar, transport lokal, diëta dhe akomodim)	deri në shumën maksimale	184,500
Nëntotali për udhëtimet		184,500
3. Pajisjet e zyrës dhe kosto të tjera operative		
Mobile, qira për zyrën e kompjuterëve, furnizime, shërbime dhe kosto të tjera operative	deri në shumën maksimale	87,280
Nëntotali për pajisjet e zyrës dhe kosto të tjera operative		87,280
4. Kosto të tjera, shërbime		
Komunikimi dhe vizibiliteti, shkëmbimi i njohurive, auditimi, vlerësimi, monitorimi dhe tarifa të tjera	deri në shumën maksimale	254,000
Nëntotali Kosto të tjera, shërbime		254,000
5. Investimet në lidhje me Masën		
Pajisjet/instrumentet/Furnizimet për Basenet Ujore (BU)	deri në shumën maksimale	151,000
Nëntotali i Investimeve		151,000
6. Kostot direkte të pranueshme të Masave (1-5) përpara kontigjencës		2,978,220
7. Parashikime për rezervat të kontigjencës (maksimumi 5% e kostove direkte të pranueshme të Masës)		17,542
8. Totali i kostove direkte të pranueshme të Masës		2,995,762
9. Kostot indirekte (maksimumi 7% e kostove direkte të pranueshme përpara kontigjencës/financuar nga BE)		104,238
10. Kostot totale të pranueshme (8+9)		3,100,000
Burimet e pritshme të financimit		
BE	deri në shumën maksimale	1,600,000
ADA	deri në shumën maksimale	1,500,000
TOTALI I FINANCIMIT		3,100,000

Aneksi VI Plan i detajuar i Komunikimit dhe të Vizibilitetit

1. Të përgjithshme

Plani tregues i komunikimit dhe vizibilitetit mbulon tërë kohëzgjatjen e projektit. Qëllimi është të nxisë vizibilitetin dhe të rrisë profilin publik të projektit të përbashkët BE / ADA “Menaxhimi i Integruar i Ujërave” në Shqipëri.

Plani synon të sistemojë shpërndarjen e informacionit në lidhje me projektin dhe objektivat, rezultateve dhe aktivitetet e tij. Objektivi i strategjisë lidhet drejtpërdrejt me objektivin kryesor të projektit “Përmirësimi i zbatimit të menaxhimit të integruar të ujit duke forcuar kapacitetet për menaxhimin e sektorit në përputhje me politikat e BE-së”.

Ky plan tregues komunikimi dhe vizibiliteti është hartuar si një dokument, i cili do të shqyrtohet gjatë fazës së fillimit dhe implementimit të projektit.

Dokumenti është hartuar në konsideratë të plotë të udhëzimeve të BE-së dhe ADA-së për komunikimin dhe vizibilitetin.

2. OBJEKTIVAT

2.1. Objektivat e përgjithshëm të komunikimit

Objektivi i përgjithshëm i komunikimit është ngritja e ndërgjegjësimit në mesin e audiencave dhe palëve të interesuara lidhur me domosdoshmërinë e menaxhimit të integruar të ujit në Shqipëri, objektivat e projektit, aktivitetet, rezultatet e arritura, rolin e ADA, BE dhe palët e tjera në zbatimin e projektit.

2.2. Grupet e synuar Audiencia Parësore

- Përfaqësuesit e agjencive kryesore shtetërore shqiptare përgjegjëse për menaxhimin e ujërave (agjencitë e menaxhimit të burimeve ujore, zyrat / autoritetet e administratës së Baseneve Lumore, ministritë e linjës, njësitë e qeverisjes vendore)

- Ekspertët lokale të ujit, shkencëtarët dhe studiuesit
- Grupet e komunitetit lokal
- CSO mjedisore
- Përdoruesit e ujit
- Media

Media dytësore

- Komuniteti Ndërkombëtar i Ujit (duke përfshirë bizneset private në sektorin e ujit)
- Partnerët e zhvillimit dhe organizatat ndërkombëtare të përfaqësuara në Shqipëri
- Turistët
- Qytetarëve të BE-së
- Publiku i gjerë

2.3. Objektivat specifike për secilin grup të synuar, në lidhje me objektivat e veprimit dhe fazat e ciklit të projektit

- Agjencitë kryesore shtetërore (agjencitë e menaxhimit të burimeve ujore, zyrat / autoritetet e administratës së Baseneve Lumore, ministritë e linjës, njësitë e qeverisjes vendore): Sigurojnë bashkëpunim me ekipin e zbatimit të projektit, përmirësojnë njohuritë për menaxhimin e integruar të ujit, kontribuojnë në përmirësimin e koordinimit dhe shkëmbimit të informacionit, sigurojnë ndërgjegjësimin e plotë të aktivitetet dhe rezultateve të projektit

- Komuniteti lokal: Sigurojnë ndërgjegjësimin dhe mbështetjen për aktivitetet e zhvilluara në basenet e përzgjedhura të lumenjve, përfshirë dhënien e informacionit dhe pjesëmarrjes aktive, si dhe ndërgjegjësimin për përfshirjen e BE-së dhe ADA-s në projekt.

- CSO mjedisore: Sigurimi i ndërgjegjësimit të plotë të proceseve të projektit, rezultateve dhe mësimet të nxjerra.

- Masmedia: Sigurimi i ndërgjegjësimit të plotë të qëllimeve, objektivate dhe rezultateve të projektit, për të siguruar saktësinë e mesazheve të transmetuara.

- Përdoruesit e ujit: Sigurimi i ndërgjegjësimit të plotë të proceseve të projektit, rezultateve dhe mësimet të nxjerra.

- Turistët Ndërgjegjësimi për çështjet e ujit

- Publiku i gjerë Sigurimi i qasjes publike në studime dhe informacione të tjera përkatëse rreth ose si rezultat i projektit.

3. AKTIVITETE TË KOMUNIKIMIT

3.1. Dhënia e mesazhit kryesor si më poshtë:

- NËPËRMJET komunikimeve të drejtpërdrejta (konferenca, workshope, trajnime, ballafaqime, pjesëmarrje në ngjarje publike) me aktorët kryesorë dhe kyç duke përfshirë autoritetet kombëtare dhe lokale dhe komunitetin lokal
- Publikimi / informimi i publikut, duke përfshirë konferencat për media mbi aktivitetet kryesore / rezultatet e projektit, njoftimet për shtyp, fotot, artikujt në gazetë, letërsinë promovuese etj.
- Komunikimet në internet, duke përfshirë listat e shpërndarjes së postës elektronike për fletët e fakteve dhe studime të ndryshme kërkimore, raporte dhe studime, njoftime me email

3.2. Aktivitetet që mbështesin ekzekutimin e Planit të Komunikimit dhe të Visibilitetit përfshijnë:

- Strategjitë e publicitetit dhe koordinimi i ngjarjeve në media
- Zhvillimi i marrëdhënieve me gazetarët vendas
- Maksimizimi i shpalljes dhe nxitja e arritjeve duke përdorur kanale të shumta duke përfshirë mediat sociale si Facebook, Twitter
- Shtypja e raporteve dhe fakteve
- Prodhimi i materialeve promovuese
- Angazhimi i stafit dhe partnerëve përmes e. G. ballafaqime, workshope, trajnime ose pjesëmarrje në ngjarje publike.

3.3. Mjetet e Komunikimit

Trajnime dhe seminare Projekti do të organizojë workshope, trajnime dhe ngjarje publike të përshtatura në bazë të një teme ose profilit pjesëmarrës që do të kërkojë të përfshihet në dialog.

Materiale informimi Fletëpalosjet dhe tabelat e fakteve mbi komponentin e projektit do të shtypen dhe të shpërndahen midis palëve të interesuara.

Informimet për shtyp ose takimet me gazetarët do të organizohen sipas nevojës duke përfshirë televizionin kombëtar dhe lokal. Do të stimulohen Kontaktet me gazetarët dhe kërkesat për intervista.

Njoftimet për shtyp do të përpilohen për të nisur dhe mbyllur projektin, për të festuar arritjet kryesore të projektit, kontributin kryesor në IWM, zhvillimin e madh në nivelet e RB-së, duke përfshirë nxjerrjen e raporteve dhe studimeve.

4. TREGUESIT E ARRITJEVE

Ezaurimi i objektivave të komunikimit:

- Një nivel i lartë i ndërgjegjësimit për Menaxhimin e Integruar të Ujërave dhe objektivat, rezultatet dhe aktivitetet e projektit ndërtohet në mesin e grupeve të ndryshme të aktorëve
- Është forcuar imazhi pozitiv i BE-së dhe Austrisë (ADA) që vazhdimisht punojnë së bashku në projektet e ujit në Shqipëri për të rritur aplikimin efektiv të IWM.
- Është siguruar një koordinim dhe shkëmbimi më i mirë i informacionit mbi projektet e ujit në Shqipëri.

Vlerësimi i efektivitetit do të bëhet përmes anketimeve joformale (në misionet në terren dhe gjatë aktivitetëve dhe ngjarjeve të ndryshme). Përfaqësuesit e grupeve të synuara mund të intervistohen me qëllim që të monitorohen dhe të marrin perceptimin e tyre, niveli i reagimit të audiencës së synuar kundrejt aktivitetëve të projekteve (p.sh. raporti midis numrit të ftesave dhe njerëzve të pranishëm në një ngjarje) rishikimin e interesave të palëve të interesit në vende të ndryshme aktivitetet, regjistrimi i të gjitha reagimeve (pozitive dhe negative); rishikimi i produkteve të medias;

Dispozita për reagime (kur është e aplikueshme)

- Pyetësorët
- Plotësimi i formularëve të trajnimit nga stafi i projektit
- Shqyrtimi i komenteve dhe reagimeve të palëve të interesuara
- Shqyrtimi i komenteve të vizitorëve
- Shqyrtimi i komenteve në Facebook dhe Twitter

5. BURIMET Burimet njerëzore

Parashikohen pesë ditë në muaj për të gjithë stafin e projektit, Zyrën e Koordinimit të ADA dhe Zyrën Qendrore të ADA. Nëse konsiderohet e nevojshme, një ekspert i PR do të kontraktohet në baza afatshkurtra për të lehtësuar zbatimin e planit të komunikimit dhe të dukshmërisë.

Burimet financiare

Projekti parashikon një buxhet prej 50,000 eurosh për masat e komunikimit dhe dukshmërisë.

Tabela e komunikimit dhe vizibilitetit

Plani i hollësishëm i komunikimit dhe vizibilitetit do të përgatitet gjatë fazës fillestare të projektit.